

RAPPORT

Een dag in de opsporing

Rechercheurs en hun beleving van administratieve taken tijdens een werkdag

Colofon

Datum

Mei 2020
Het onderzoek vond plaats van juli 2019 tot en met maart 2020

Auteurs

Steven van Tergouw
Hendrik Sollie
Noëlle van der Boom
Wim Wensink

Opdrachtgever

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Begeleidingscommissie

Evangelia Demerouti (Technische Universiteit Eindhoven)
Tabitha van Spankeren (Nationale Politie)
Bart Naaijkens (Ministerie van Justitie en Veiligheid)
Alfred Toornstra (Ministerie van Justitie en Veiligheid)

Managementsamenvatting

Het onderzoek

Een belangrijk deel van het werken binnen de opsporing bestaat uit administratieve taken. Als het de verwerking en vastlegging van informatie verkregen uit rechercheren op papier en in digitale systemen betreft spreken we van *operationele administratieve taken*. Daarnaast wordt tijd besteed aan *niet-operationele administratieve taken*: alle administratieve werkzaamheden die samenhangen met niet-operationele taken, zoals declareren en verantwoorden van arbeidsuren. In dit onderzoek hebben we door middel van de *Day Reconstruction Method* (DRM) alle werkzaamheden van werknemers in de opsporing in kaart gebracht. Vervolgens hebben we specifiek naar hun belevenis en waardering van *operationeel administratieve werkzaamheden* gevraagd.

De opsporing kan op hoofdlijnen in vier onderdelen worden onderscheiden: de recherche binnen de Landelijke Politie Eenheid, de Dienst Regionale Recherche, de Districtsrecherche en opsporing binnen de basisteams. Vanuit deze totale populatie van medewerkers binnen de opsporing is gekozen om een enquête aan vier doelgroepen voor te leggen:

- Dienst Regionale Recherche Zeden (DRR Zeden);
- Dienst Regionale Recherche Forensische Opsporing (DRR FO);
- Districtsrecherche (DR);
- Basisteams: afdeling Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC).

Van de ruim 6700 medewerkers binnen deze doelgroepen heeft bijna 24% deelgenomen aan de enquête. De verdeling van de respondenten over de doelgroepen geeft een goede representatie van deze groepen, zowel qua relatieve vertegenwoordiging (percentage van het totaal aantal medewerkers dat deelnam aan het onderzoek), man-vrouwverhouding en gemiddeld aantal dienstjaren. De resultaten van de enquête zijn na analyse besproken met een focusgroep uit elk van de vier doelgroepen om nadere duiding te verkrijgen.

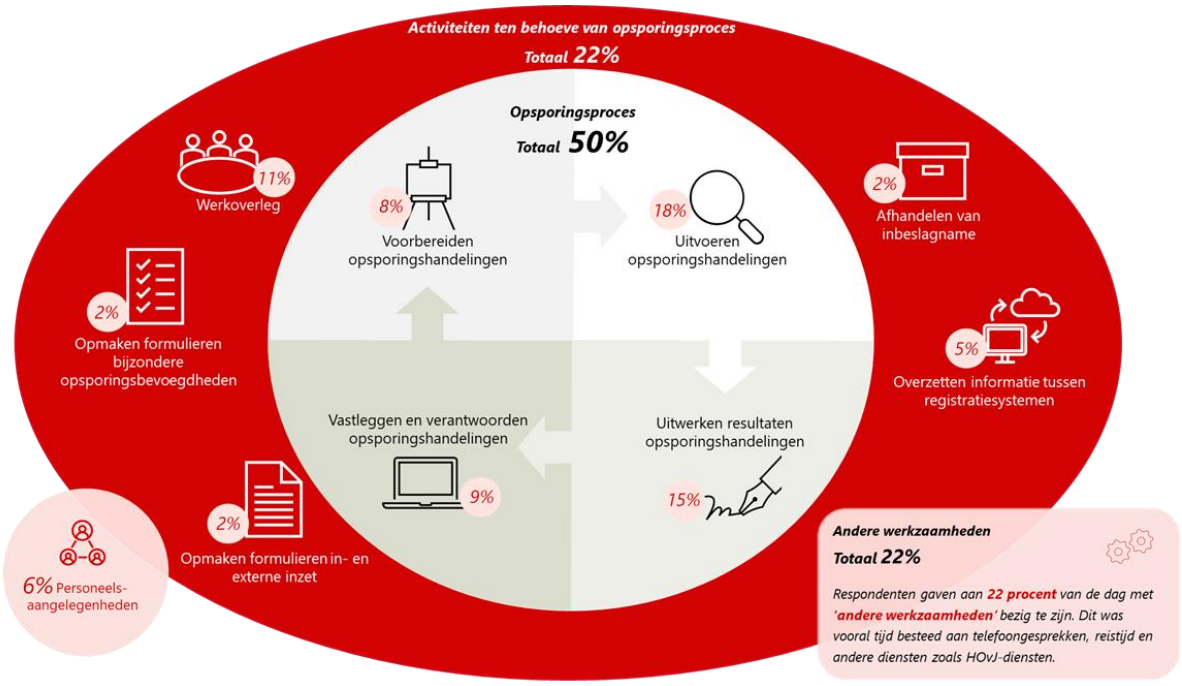
De uitkomsten en bevindingen

De volgende drie onderzoeksvragen staan centraal in dit onderzoek:

1. Wat is de feitelijke duur van administratieve werkzaamheden van functionarissen in de opsporing?
2. Welke subjectieve beleving hebben deze functionarissen bij deze activiteiten?
3. Hoe ervaren deze functionarissen de gevoelde verstreken tijd van – primair – de uitgevoerde administratieve handelingen?

Onderzoeksvraag 1: Wat is de feitelijke duur van administratieve werkzaamheden van functionarissen in de opsporing?
De werkzaamheden van een opsporingsmedewerker in elk van de vier onderzochte groepen bestaan uit ruwweg uit vier componenten: activiteiten in het opsporingsproces (50%), activiteiten *ten behoeve van* het opsporingsproces (22%), andere werkzaamheden (22% , hieronder vallen onder meer telefoongesprekken, reistijd, diensten zoals HOvJ-diensten, etc) en personeelsaangelegenheden (6%) – zie figuur 1 hieronder.

De *operationeel administratieve taken* binnen de genoemde werkzaamheden waar de opsporingsmedewerkers uit de vier doelgroepen gemiddeld de meeste tijd aan besteden zijn het uitwerken van opsporingshandelingen (15%), gevolgd door het vastleggen ervan (9%), alsmede het voorbereiden van opsporingshandelingen (8%). Een relatief klein deel van de werkdag wordt besteed aan het opmaken van formulieren voor inzet van in- en externe specialismen (2%), de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden (2%) en voor het afhandelen van een inbeslagname (2%) – zie figuur 1 hieronder.

Figuur 1: De werkzaamheden van een opsporingsmedewerker. Dit zijn de gemiddelde percentages voor alle vier onderzochte groepen voor één dag.

Onderzoeksvraag 2: Welke subjectieve beleving hebben deze functionarissen bij deze activiteiten?
Rechercheurs, ongeacht de recherchediscipline waarin ze werken, ervaren doorgaans geen overheersend specifiek gevoel bij de uitvoering van de meeste operationeel administratieve taken. Het lijkt erop dat dit werk grotendeels op de 'automatische piloot' wordt gedaan. Het gevoel dat een rechercheur beleeft tijdens het uitvoeren van veel operationeel administratieve taken werd door een respondent vergeleken met het gevoel dat ervaren wordt "*wanneer je een boterham aan het smeren bent*".

Operationeel administratieve werkzaamheden die het meest negatief worden ervaren, zijn het overzetten van informatie tussen registratiesystemen en het afhandelen van een inbeslagname. Positieve gevoelens worden met name ervaren bij het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen en het uitwerken van de resultaten van opsporingshandelingen: het administratieve werk dat volgens de respondenten direct verbonden is aan het operationele opsporingswerk.

Onderzoeksvraag 3: Hoe ervaren deze functionarissen de gevoelde verstreken tijd van – primair – de uitgevoerde administratieve handelingen?
Er is een aanzienlijk verschil te constateren tussen operationeel administratieve taken die wél en niet als functioneel en/of tijdrovend worden ervaren. Het *meest functioneel* worden de taken ervaren die te maken hebben met het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen en het uitwerken daarvan. **Het overzetten van informatie tussen registratiesystemen wordt als het *minst functioneel en meest tijdrovend* ervaren**. Het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen wordt ervaren als het *minst tijdrovend*.

Wanneer de ervaren tijdsbesteding (tijdrovend) wordt vergeleken met de feitelijke duur van de tijdbesteding van opsporingsmedewerkers blijkt dat **de taken die ervaren worden als het meest tijdrovend de taken zijn waar de opsporingsmedewerkers de minste tijd aan besteden**.

Aangrijpingspunten voor verbeteringen

Uit de analyse blijkt dat administratieve werkzaamheden vooral negatief worden ervaren, wanneer zij als tijdrovend worden beleefd (en des te meer wanneer deze ook als niet-functioneel worden ervaren). Deze belevenis betekent niet per se dat deze taken daadwérkelijk tijdrovend (of niet functioneel) zijn, ook wanneer men kijkt naar de absolute tijdbesteding van deze taken. Dit inzicht biedt mogelijkheden om de belevenis te veranderen naar een neutrale ervaring ('geen specifiek gevoel', i.e. 'onderdeel van het werk') of zelfs een positieve ervaring.

In het onderzoek '*Waarden in de opsporing*', uitgevoerd door TwynstraGudde (2020), kwam onder meer naar voren dat in de beleving van administratieve taken er een verschil te zien was tussen 'procesmatige' en 'inhoudelijke' administratieve taken. Procesmatige administratieve taken (registreren, opstellen van aanvragen) werden overwegend als negatief gezien, terwijl inhoudelijke administratieve taken (zoals vastleggen van opsporingshandelingen) overwegend als positief gezien werden.

Vanuit de inzichten uit deze enquête, de focusgroepen en het gerelateerde onderzoek '*Waarden in de opsporing*' is een aantal mogelijke aangrijpingspunten te vinden voor de verandering van belevenis.

Allereerst zou door **het vereenvoudigen of efficiënter inrichten van een operationeel administratieve taak** de taak minder als tijdrovend kunnen worden ervaren, waardoor de negatieve belevenis vermindert. Een genoemd voorbeeld hierbij is het (landelijk) digitaliseren van operationeel administratieve taken. Het meermaals uitprinten, inscannen en de technische beperkingen daarbij in bijvoorbeeld Summ-IT maakt dat men het als onnodig tijdrovend beleeft. Een ander voorbeeld is het KVI-formulier (afhandelen van een inbeslagneming): het invullen van deze formulieren wordt omschreven als omslachtig en onlogisch.

Ten tweede zou het **trainen van medewerkers in het uitvoeren van de operationeel administratieve taken** kunnen bijdragen aan zowel het gevoel van functionaliteit als de beleving minder tijdrovend. Respondenten geven aan vaak niet scherp te hebben hoe een taak moet worden uitgevoerd, omdat het geen routinehandeling is. Op dat moment wordt het opzoeken "hoe het ook alweer moet" als tijdrovend ervaren.

Tevens zou het **trainen van de verschillende mogelijkheden binnen bestaande systemen** bijdragen aan de ervaring van het werken met die systemen. Respondenten geven aan dat zij veel collega's gebruik zien maken van geïmproviseerde oplossingen, omdat zij niet bewust zijn van de mogelijkheden die bestaande systemen bieden. Het inzichtelijk maken van de mogelijkheden van bestaande systemen kan tevens bijdragen aan de motivatie om te leren om taken efficiënt uit te voeren. Ook het beleggen van taken die elk van de rechercheurs afzonderlijk weinig verrichten bij enkele medewerkers (die deze taken dan vaker uitvoeren) zou wellicht tot meer routine en meer efficiëntie kunnen leiden.

Daarnaast zou ingezet kunnen worden op het voor opsporingsmedewerkers **inzichtelijk maken van de systematiek en toegevoegde waarde van operationeel administratieve taken voor het gehele opsporingsproces**, zodat de opsporingsmedewerker weet waarom een bepaalde taak (in die vorm) moet worden uitgevoerd en waarom het correct uitvoeren van de taak belangrijk is voor het gehele opsporingsproces. Dit zou kunnen bijdragen aan het gevoel van functionaliteit en daarmee de negatieve belevenis verlagen. Daarbovenop wordt genoemd, als bijkomend voordeel, dat dit wellicht collega's het inzicht zou geven dat het van belang is hoe je de administratie overhandigt aan het volgende "station". Fouten corrigeren van een ander wordt namelijk als een bron van ergernis ervaren. Bovendien zou het kunnen bijdragen aan de motivatie om operationeel administratief werk goed af te leveren, vanwege het besef dat een volgende collega verder moet werken met wat opgeleverd wordt. Respondenten geven aan dat zij vermoeden dat deze motivatie nog wel eens mist wanneer niet inzichtelijk is waarom een taak functioneel is, waardoor fouten worden gemaakt, waardoor vervolgens weer het herstellen van fouten als tijdrovend wordt ervaren.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting 3

1. Inleiding 7

1.1. Context 7
1.2. Administratieve taken 7
1.3. **Doel- en vraagstelling van het onderzoek** 10
1.4. **De** *Day Reconstruction Method* 10
1.5. Doelgroepen 10
1.6. **Leeswijzer** 11

2. Toelichting op het onderzoek 12

2.1. Inhoud vragenlijst 12
2.2. Uitzetten vragenlijst 13
2.3. Analyse en verificatie in focusgroepen 13

3. Respondenten in beeld 15

3.1. Inleiding 15
3.2. Karakteristieken respondenten 15
3.3. Responsverloop (en gevolgen voor karakteristieken) 17

4. Resultaten 18

4.1. Duur van administratieve werkzaamheden 18
4.2. Beleving operationeel administratieve werkzaamheden 21
4.3. Waardering operationeel administratieve werkzaamheden 22

5. Discussie 25

5.1. Validiteit 25
5.2. Reflectie op resultaten door rechercheurs 27
5.3. Reflectie op resultaten in het licht van andere onderzoeken 29

6. Conclusie 32

6.1. Beantwoording van de onderzoeksvragen 32
6.2. Verder onderzoek 34

Literatuur 35

1. Inleiding

Dit inleidende hoofdstuk heeft tot doel om inzicht te geven in de achtergrond van dit onderzoek naar de duur en beleving van administratieve taken door werknemers binnen de opsporing. Eerst schetsen we de context waarbinnen onderhavig onderzoek plaatsvindt. Daarna gaan we nader in op de doelstelling en uitvoering van het onderzoek. Dit hoofdstuk sluit af met een leeswijzer.

1.1. Context

Eind 2018 is besloten tot een meerjarige aanpak van administratieve lastenverlichting in de opsporing. De daartoe ingestelde commissie Zuurmond – die bestaat uit vertegenwoordigers van wetenschap, politie, Openbaar Ministerie (OM), zittende magistratuur (ZM) en politievakbonden – geeft vorm aan deze aanpak.[1] Deze aanpak kent drie sporen:

1. een korte termijn aanpak, waarbij de reeds geïnventariseerde top 10 van irritaties in de opsporing door de politie wordt aangepakt;
2. een middellange termijn aanpak, waarbij zowel het individu als de professional centraal staat. Deze middellange termijn aanpak is gericht op immateriële waarden samenhangend met recherchewerk;
3. een lange termijn aanpak, waarbij wordt aangesloten op de introductie van het Operationeel Politie Proces (OPP) en wellicht (kansen via digitalisering samenhangend met) de modernisering van het Wetboek van Strafvordering.

In opdracht van de commissie Zuurmond zijn binnen het programma 'Schrappen of Snappen' meerdere onderzoeken uitgezet, waarvan de resultaten bouwstenen kunnen geven voor de aanpak op de middellange termijn. Het betreft een meta-analyse van eerder uitgevoerde initiatieven om tot een administratieve lastenverlichting te komen, een onderzoek naar waarden in relatie tot administratieve taken van politiemedewerkers binnen de opsporing en onderhavig onderzoek naar de daadwerkelijke duur en het ervaren nut van administratieve taken.

[1] In Kamerstukken 2018/19, 29 628, nr. 816, geeft de Minister van Justitie en Veiligheid tekst en uitleg over de aanpak van administratieve lastenverlichting.

In dit onderzoek zijn door middel van de *Day Reconstruction Method* (DRM) de werkzaamheden van werknemers in de opsporing en hun belevenis en waardering van specifiek de *operationeel administratieve werkzaamheden* in kaart gebracht. De DRM is een methode ontworpen om data te vergaren die de ervaringen van een persoon op een willekeurige dag beschrijft. De respondenten zijn gevraagd om met behulp van een enquête de voorgaande dag te reconstrueren aan de hand van categorieën van werkzaamheden. Bij werkzaamheden die geclassificeerd zijn als 'operatoneel administratief' werd vervolgens een aantal vragen over belevenis en waardering ervan gesteld.

1.2. Administratieve taken

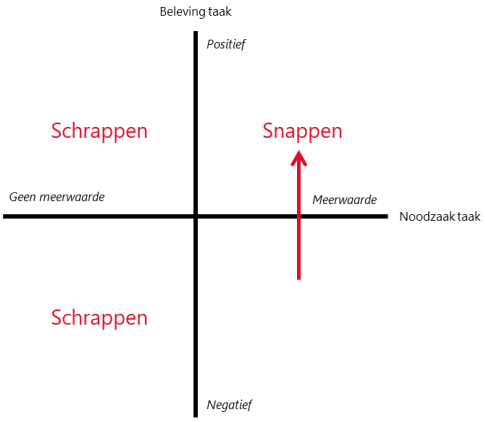
In deze subparagraaf staan we stil bij verschillende aspecten die raken aan het onderwerp administratieve taken. Eerst behandelen we de definitie van administratieve taken. Daarna gaan we nader in op de aard van administratieve taken binnen de opsporing en de omvang daarvan. Tot slot bespreken we de uitgangspunten van het programma 'Schrappen of snappen'.

Definitie

Een belangrijk deel van het werken binnen de opsporing bestaat uit administratieve taken. Concreet gaat het dan om alle administratieve werkzaamheden die leiden tot de verwerking en vastlegging van informatie op papier en in digitale systemen verkregen uit rechercheren. Hierbij moet gedacht worden aan zaken als het registreren van informatie in systemen en het maken van notities tijdens verhoren. In dat kader wordt ook wel gesproken over *operationele administratieve taken*. Daarnaast kunnen *niet-operationele administratieve taken* worden onderscheiden. Dit zijn alle administratieve werkzaamheden die samenhangen met niet-operationele taken, waaronder declareren, verantwoorden van arbeidsuren en personele aangelegenheden (Brepoels, 2018).

Schrappen of snappen

Administratieve taken die niet functioneel zijn of die onnodig complex, tijdrovend of anderszins minder efficient zijn ingericht, kunnen ervaren worden als een administratieve last.[2] Tegelijkertijd hebben ook de administratieve taken die als last ervaren worden in de regel een functie. Dit impliceert allereerst dat het terugdringen van de ervaren administratieve lasten kan worden gerealiseerd door het identificeren en schrappen van administratieve taken die geen concrete bijdrage leveren of waarvoor een alternatief bestaat. Ten tweede kunnen er administratieve taken met meerwaarde binnen het opsporingsproces voorkomen, die desalniettemin als last ervaren worden. Dit suggereert dat tot een administratieve lastenverlichting kan worden gekomen door te investeren op de 'beleving' van deze administratieve taak ('snappen') (zie ook Terpstra & Kort, 2017). Op basis van het voorgaande kunnen verschillende uitkomsten van een administratieve taak worden onderscheiden. Deze verschillen op het vlak van perceptie (positief/negatief) en functionaliteit (meerwaarde/geen meerwaarde), zie figuur 2.

Figuur 2. Kader van administratieve taken.

Aard van administratieve taken binnen de opsporing

De tijd die binnen de opsporing met het uitvoeren van administratieve taken gepaard gaat, is al langere tijd punt van aandacht. Zo werd ten koste van administratieve taken reeds gestreefd naar meer tijd voor 'het echte politiewerk' in het begin van deze eeuw (IDB, 2002). Dat administratieve taken een punt van onderzoek bleven, blijkt mede uit de aandacht van Brummelkamp en Linsen (2006) voor dit onderwerp en onderzoek naar de tijdbesteding van en beleving van administratieve lasten door rechercheurs (Franck et al., 2008).

Eerder geïdentificeerde knelpunten

In 2010 uitgevoerd onderzoek leidde tot de constatering dat de belangrijkste knelpunten op het vlak van administratieve taken die als lasten werden ervaren, zaten op de gebruiksvriendelijkheid van ICT (dubbel invoeren van gegevens), ingewikkelde formulieren, papieren informatieverstrekking aan het OM en een zogenaamde wildgroei aan partnerinformatie: de integrale aanpak van fenomenen als huiselijk geweld leidde ertoe dat uiteenlopende instanties en overheden dezelfde informatie opvroegen (BZK, 2010). Deze bevindingen sluiten grotendeels aan bij ander onderzoek in die periode, dat concludeerde dat met name winst te behalen viel op het vlak van – de gebruiksvriendelijkheid van – ICT (registratiesystemen BVH, BVO en BOSZ), registratieverplichtingen op het vlak van informatiedeling en digitale in plaats van papieren overdracht van dossiers aan het OM (Actal, 2011; Kort & Terpstra, 2015). Aanvullend maakte dit onderzoek duidelijk dat verzoeken vanuit de politiek er meerdere malen voor zorgen dat registratieverplichtingen aan de systemen werden toegevoegd die nadien geen enkel doel meer dienen. Dit heeft zonder dat er een beleidsmatige aanleiding voor is een structurele toename in de administratieve taken tot gevolg. Tot slot maakte deze onderzoeken duidelijk dat de procedures rondom DNA-afname en de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden (BOB) een onnodig lange doorlooptijd kennen, omdat formulieren meerdere keren heen en weer moeten worden gestuurd.

Tevens laat ander onderzoek zien dat het vragen van toestemming voor bijvoorbeeld de inzet van camera's, observaties en taps of inzet van de forensische recherche tot onnodige administratieve belasting kan leiden. Het opstellen van het onderzoeksdossier en het opmaken van proces-verbaal worden hiermee in verband gebracht (Van der Linden, Van der Hauw & Bruins, 2012; Van Duijneveldt et al., 2012; Kort & Terpstra, 2015). Daarbij speelt mee dat het strafdossier volgens politiemensen uit te veel onderdelen bestaat, waarbij zij een deel als overbodig aanmerken (Kort & Terpstra, 2015).

Intermezzo – Lastenverandering in plaats van lastenvermindering
Eerder onderzoek laat zien dat onvoldoende rekenschap gegeven wordt van de administratieve taken die nieuwe maatregelen met zich meebrengen. In casu betekent dit dat het aantal en de duur van administratieve taken van nieuwe maatregelen veelal niet op voorhand geïnventariseerd worden. Dit kan de doelstelling – om tot een netto vermindering van de regeldruk te komen – ondermijnen. Politiemedewerkers spreken derhalve ook wel over *lastenverandering* in plaats van *lastenvermindering*. Voorbeelden van dergelijke maatregelen zijn de invoering van de Wet Identiteitsvaststelling.
Bron: Actal (2011)

Bestaande ergernissen

Eerder onderzoek met een focus op beleving van administratieve taken heeft ergernissen van medewerkers binnen de opsporing in kaart gebracht. De belangrijkste ergernissen van medewerkers binnen de opsporing indiceren dat de afgelopen jaren, ondanks significante inspanningen, inderdaad geen 'netto' lastenvermindering is gerealiseerd: de hoeveelheid en complexiteit van het administratief werk nemen volgens hen alsmaar toe, met een veelheid aan onnodige (zoals handmatig stempelen van dossiers) en verschoven administratieve taken (Brepoels, 2018). Concrete vormen van administratieve taken die – in ieder geval binnen de basisteams, waar de opsporing van veelvoorkomende criminaliteit (VVC) plaatsheeft – worden ervaren, zijn het opmaken van dossiers aangaande winkeldiefstal; het politieregistratiesysteem BVH werkt hierin als een tijdrovende factor. Wel kan daarbij worden opgemerkt dat dit mogelijk samenhangt met een gebrek aan kennis en digitale vaardigheden. Zo wordt weinig gebruikgemaakt van standaardformuleringen die ten behoeve van de administratieve afhandeling van veelvoorkomende situaties zijn opgesteld. Daarnaast wordt het tonen van vertaalde documenten aan niet-Nederlandstalige verdachten als een onnodige administratieve taak beschouwd, te meer omdat de vertaling zo veel tijd kost dat een verdachte de vertaalde tekst zelden onder ogen krijgt (Kort & Terpstra, 2015).
Ergernissen betreffen niet alleen administratieve taken. Ook zijn er ergernissen over organisatorische aspecten (centrale werkplekken, gebrek aan administratieve ondersteuning), over middelen (niet goed werkende systemen en verouderde apparatuur) en kwaliteit van het werk dat collega's overdragen (onvolledige dossiers) (Brepoels, 2018). Dit impliceert dat niet alle ergernissen binnen de opsporing voortkomen uit administratieve taken. Dit blijkt ook uit de observaties van Huisman et al. (2016) waar het gaat om de inrichting van het opsporingsveld en de ketensamenwerking. Beperkingen in capaciteit (overvragen en onderbezetting), kwaliteit (informatiesensitiviteit, intake, processen-verbaal, juridische en specialistische kennis) en middelen (suboptimale ICT) worden gerelateerd aan lange doorlooptijden binnen de keten, onvoldoende verbinding met interne politiepartners (intelligence, blauw, andere recherche-afdelingen) en een beperkte effectiviteit van de strafrechtketen. Het optimaliseren van inefficiënte administratieve taken zal dan ook een radertje in het geheel zijn om de effectiviteit van de opsporing te verhogen.

Omvang administratieve taken

Eerder onderzoek, dat werd uitgevoerd tussen 2008 en 2012, suggereert een grote bandbreedte in de hoeveelheid tijd die agenten besteden aan administratieve taken. Deze loopt namelijk uiteen van 20 tot 70 procent van de diensttijd (Sprenger & Vossebelt, 2015; Van Duijneveldt et al., 2012). Meer recent deed Brepoels (2018) onderzoek naar de tijd die medewerkers binnen de opsporing besteden aan operationele en niet-operationele administratieve taken. Haar bevindingen suggereren dat meer dan de helft van een werkdag (4,8 uur per 8 uur; 60%) wordt besteed aan operationele administratieve taken. Nog eens 0,9 uur (11%) wordt aan niet-operationele administratieve taken besteed.

Een mogelijke verklaring voor de grote bandbreedte van in eerder onderzoek gevonden cijfers kan liggen in het verschil tussen de werkelijke en de beleefde tijdbesteding van politiemedewerkers (Sprenger & Vossebelt, 2015; Vlek, 2014, 2015). Dit sluit aan bij de verschillende definities van administratieve taken en manieren die zijn gebruikt om de tijdsduur ervan in beeld te brengen: van perceptie tot feitelijke registratie in de vorm van tijdmetingen. De perceptie van de tijd die met een administratieve taak gepaard gaat, kan ertoe leiden dat deze als een last ervaren wordt. Een andere geopperde

verklaring voor de beleving van administratieve taken als een last is dat kennis over het nut van procedures ontbreekt. Met andere woorden: als het inzicht in het nut van bepaalde procedures toeneemt, kan dit de beleving van politiemedewerkers van de als lasten ervaren administratieve taken beïnvloeden (Sprenger & Vossebelt, 2015).

1.3. Doel- en vraagstelling van het onderzoek

Er is bij de Commissie Zuurmond behoefte aan gegevens over een gemiddelde werkdag van medewerkers binnen de opsporing en hun beleving daarvan, specifiek in relatie tot de administratieve taken die zij verrichten. In het bijzonder moet het onderzoek inzichtelijk maken wat de feitelijke duur van activiteiten is, welke subjectieve beleving medewerkers hierbij hebben (positief/negatief) en hoe zij de gevoelde verstreken tijd van – primair – de uitgevoerde administratieve taken ervaren (meerwaarde/geen meerwaarde). Onderhavig onderzoek bestaat derhalve uit drie deelvragen. Deze luiden als volgt:

1. Wat is de feitelijke duur van administratieve werkzaamheden van functionarissen in de opsporing?
2. Welke subjectieve beleving hebben deze functionarissen bij deze activiteiten?
3. Hoe ervaren deze functionarissen de gevoelde verstreken tijd van – primair – de uitgevoerde administratieve handelingen?

1.4. De *Day Reconstruction Method*

In dit onderzoek hebben we data verzameld en geanalyseerd volgens de *Day Reconstruction Method* (DRM). Binnen deze methodiek beschrijven respondenten in een 'dagboek' (een enquête) de door hen uitgevoerde activiteiten tijdens de vorige werkdag en beantwoorden zij vragen over hoe zij deze activiteiten ervaren hebben. Voordelen van de DRM zijn onder andere dat de *recall bias* wordt geminimaliseerd en respondenten hun werkzaamheden niet hoeven te onderbreken om deze in te vullen (Kahneman et al., 2004; Karapanos et al., 2009; Stone et al., 2006, 2007). De methodiek geldt dan ook als veelbelovend (Ayuso-Mateos et al., 2013; Diener & Tay, 2014) en is reeds succesvol toegepast in uiteenlopende onderzoeken binnen een werkgerelateerde context. Zo is met behulp van de DRM onderzoek gedaan naar arbeidsbetrokkenheid (Xanthopoulou et al., 2009), de gemoedstoestand over de werkdag (Stone et al., 2007), de vrijetijdbesteding van workaholics (Bakker et al., 2013) en herstel van werkzaamheden (Demerouti et al., 2009) of van een burn-out (Oerlemans & Bakker, 2014).

Vanwege de tijd die het invullen van de DRM vergt (Kahneman et al., 2004; Krueger et al., 2009), is er nadrukkelijk aandacht besteed aan het verwerven van respons en draagvlak onder respondenten. Daartoe is een informatiesheet over het onderzoek opgesteld en is een verzoek tot medewerking opgesteld en verstuurd namens de directeur van de stafdirectie Operatiën van de Nationale Politie. Op basis van een uitgebreide deskresearch is een vragenlijst voor onderhavig onderzoek – conform de DRM - ontwikkeld. Deze vragenlijst kunt u terugvinden in bijlage 3.

1.5. Doelgroepen

De opsporing kan in hoofdlijnen in vier onderdelen worden onderscheiden: de recherche binnen de Landelijke Politie Eenheid, de Dienst Regionale Recherche, de Districtsrecherche en opsporing binnen de basisteams. Vanuit deze totale populatie van medewerkers binnen de opsporing is – in samenspraak met de begeleidingscommissie – besloten om een enquête aan vier doelgroepen voor te leggen:

1. Dienst Regionale Recherche Zeden (DRR Zeden);
2. Dienst Regionale Recherche Forensische Opsporing (DRR FO);
3. Districtsrecherche (DR);
4. Basisteams: afdeling Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC).

Deze vier doelgroepen zijn gekozen, omdat deze qua omvang de grootste rechercheonderdelen binnen de opsporing betreffen.[2] Daarbij is de afweging gemaakt om de landelijke recherche buiten beschouwing te laten vanwege het feit dat op dat niveau langdurige en grootschalige onderzoeken plaatsvinden met een

[2] De landelijke recherche heeft een omvang van +/- 1.300 fte, de Dienst Regionale Recherche 6.700 fte (ingedeeld in generieke en thematische opsporing en de vreemdelingenpolitie), de Districtsrecherche 3.600 fte en de opsporing binnen de basisteams 1.100 fte, waarvan de meeste werkzaam zijn binnen de VVC.

specialistisch karakter en internationale betrokkenheid. Daarmee wijkt de landelijke recherche in grotere mate af van bijvoorbeeld de DRR of de DR.

Binnen de basisteams is de opsporing afgebakend tot het team Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC) en is ervoor gekozen om de medewerkers te bevragen die fulltime werken aan de afhandeling van VVC: de zogenoemde 'vaste kern'.

Met de keuze voor deze doelgroepen sluit onderhavig onderzoek aan bij het onderzoek 'Waarden in de opsporing', dat zoals eerder benoemd mede deel uitmaakt van het programma 'Schrappen of snappen'.

1.6. Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt een toelichting op het onderzoek gegeven. Het derde hoofdstuk bevat de resultaten van de enquête en de uitkomsten van de analyses daarover. In het vijfde en laatste hoofdstuk reflecteren we in de discussie op de validiteit, de uitkomsten van het onderzoek door middel van focusgroepen en gerelateerde onderzoeken. Het rapport besluit met een conclusie. Bijlagen zijn als een aparte bundel samengevoegd, gezien de omvang van deze bijlagen. De dataset, correlatietabellen en andere documenten als de toelichting op variabelen zijn tezamen met deze rapportage overgeleverd aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

2. Toelichting op het onderzoek

In dit hoofdstuk wordt het uitgevoerde onderzoek kort toegelicht. Daarbij wordt ingegaan op de inhoud van de vragenlijst, de wijze waarop de vragenlijst is uitgezet en de wijze van analyse.

2.1. Inhoud vragenlijst

De inhoud en opzet van de vragenlijst zijn tot stand gekomen in samenwerking en nauw overleg met de leden van de begeleidingscommissie. Daarnaast zijn diverse deskundigen binnen de Nationale Politie geraadpleegd over onder meer de verschillende werkzaamheden waaruit een werkdag van recherchefunctionarissen kan bestaan om tot herkenbare en zoveel mogelijk uitputtende antwoordcategorieën te komen.

De vragenlijst bestond uit drie onderdelen. In het eerste onderdeel kregen respondenten vragen voorgelegd over hun achtergrond (aantal dienstjaren, geslacht, etc.). Dit onderdeel vulden zij eenmalig in. Met behulp van een zelf gekozen unieke code konden de antwoorden van respondenten – en dus hun unieke kenmerken – over meerdere dagen aan elkaar gekoppeld worden.

In het tweede onderdeel van de vragenlijst kregen respondenten mogelijke werkzaamheden voorgelegd:

- Werkoverleg (briefing, afstemming zaak)
- Opmaken van formulieren voor de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden
- Opmaken van formulieren voor de inzet van interne en externe specialismen (zoals het observatieteam of het NFI)
- Voorbereiden van tactische opsporingshandelingen (zoals het opstellen van een plan van aanpak)
- Uitvoeren opsporingshandelingen (zoals verhoor, digitaal onderzoek, buurtonderzoek, sporenonderzoek)
- Uitwerken van de resultaten van opsporingshandelingen (bijvoorbeeld telefoontaps, verhoor, sporenonderzoek)
- Verantwoorden en vastleggen van afgeronde tactische opsporingshandelingen in de registratiesystemen (zoals BOSZ, BVH, LSV of Summ-IT)
- Afhandelen van een inbeslagneming (zoals het maken van een KvI, registreren in beslagportaal)
- Overzetten van informatie tussen registratiesystemen (zoals BVH, Summ-IT of LSV)
- Personeelsaangelegenheden (urenverantwoording, declaraties, etc.)

Vervolgens is respondenten verzocht aan te geven hoe lang hun werkdag duurde en welke taak zij per half uur (met name) hadden vervuld. Over de taken die respondenten op een dag uitvoerden, kregen zij stellingen voorgelegd over de meerwaarde van de desbetreffende taak, namelijk of zij het oneens of eens waren met de stellingen dat de betreffende taak 1) bijdraagt aan het doel van hun werk en/of 2) veel tijd kost om na te leven. De twee gekozen items sluiten aan bij het construct 'red tape', waarmee de twee dimensies van bureaucratie inzichtelijk gemaakt kunnen worden. Omwille van het risico op non-respons is in overleg met de begeleidingscommissie gekozen niet alle zes items aan respondenten voor te leggen en respondenten in hun antwoordmogelijkheden te beperken (eens/oneens, in plaats van een 5-punts Liker-schaal).

Daarnaast werden de respondenten bevraagd op hun belevenis van de operationeel administratieve taken (positief/negatief), waarbij de respondenten een keuze konden maken tussen acht verschillende gevoelens uit de *Positive and Negative Affect Scale*[3] (Watson & Clark, 1994). Hierbij werd gevraagd de keuze te maken voor het overheersende gevoel bij het uitvoeren van de desbetreffende taak. De verschillende gevoelens waaruit de respondenten een keuze konden maken waren:

- Enthousiasme
- Vastbeslotenheid
- Nervositeit
- Zelfverzekerdheid
- Geen specifiek gevoel
- Verdriet

[3] Te weten: enthousiasme, ergernis, nervositeit, ontevredenheid, verdriet, vastbeslotenheid, zelfverzekerheid of 'geen specifiek gevoel'.

- Ontevredenheid

In het derde onderdeel van de vragenlijst kregen respondenten 12 stellingen over psychosociale kenmerken van de werkomgeving van de desbetreffende werkdag voorgelegd. Met de gekozen stellingen – die respondenten op een schaal van 1 (helemaal niet op mij van toepassing) tot 5 (helemaal op mij van toepassing) – konden beantwoorden, besteedden we aandacht aan de ervaren autonomie, uitdaging in het werk, werkdruk, werkgeluk, mogelijkheden tot *job crafting* en *leader-member exchange* (LMX). Dit soort aspecten zijn bevraagd om te onderzoeken in hoeverre die samenhangen met de beleving van uitgevoerde werkzaamheden op die betreffende werkdag.

De gekozen items waren gebaseerd op eerder toegepaste vertalingen van de Work Design Questionnaire (WDQ) (Morgeson & Humphrey, 2006), de Meaningful Work Scale (Schnell, 2009), de Job Content Questionnaire (JCQ) (Karasek, Brisson, Kawakami, Houtman & Bongers, 1998) en de LMX7-schaal (Paglis & Green, 2002). Ook bij deze constructen is in overleg met de begeleidingscommissie er voor gekozen om – omwille van de respons – niet alle items die deze constructen meten uit te vragen. In plaats daarvan is gekozen voor items die, blijkens eerder wetenschappelijk onderzoek, een grote verklarende waarde hebben bij het vaststellen van de betreffende constructen.

De vragenlijst is vervolgens getest op programmeerfouten door de onderzoekers, de leden van de begeleidingscommissie en enkele medewerkers uit de opsporing.

De vragenlijst zoals deze in dit onderzoek is gebruikt, is bijgevoegd als bijlage 3 bij deze rapportage. De bijlagen zijn als aparte bundel toegevoegd, gezien de totale omvang van alle bijlagen.

2.2. Uitzetten vragenlijst

In overleg met de Nationale Politie heeft het Politiedienstencentrum (PDC) geïnventariseerd welke medewerkers tot een van de vier onderscheiden doelgroepen behoorden. Alle medewerkers uit deze doelgroepen – in alle tien regionale eenheden – (VVC, N=1.036; DR, N=3.693; DRR Zeden N=674; DRR FO, N=1.281) hebben vervolgens op 24 oktober een e-mail op naam ontvangen waarin het onderzoek werd aangekondigd.[4]

De dataverzameling startte op 29 oktober 2019. Respondenten ontvingen op 29 oktober, 30 oktober, 31 oktober, 1 november en 4 november een e-mail met een link naar een vragenlijst. Elke vragenlijst diende ingevuld te worden om de laatst gewerkte dag daarvoor in beeld te brengen. De vragenlijst heeft na het versturen van de laatste mail nog extra dagen open gestaan om de respondenten die de mails pas later in konden zien ook de kans te geven mee te doen aan de enquête. De dataverzameling besloeg daardoor de periode van 29 oktober tot 19 november.

2.3. Analyse en verificatie in focusgroepen

De vragenlijst is opgemaakt in *Qualtrics*. De verzamelde data is geëxporteerd en vervolgens via *SPSS Statistics 26* geanalyseerd. Het volledige databestand is bij deze rapportage overgedragen aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

De eerste analyses zijn vervolgens verwerkt in een presentatie en voorgelegd aan de begeleidingscommissie. Vervolgens zijn in samenspraak met de begeleidingscommissie enkele aanvullende analyses gemaakt. De volledige presentatie met gemaakte analyses is bijgevoegd als bijlage bij deze rapportage.

Uit deze presentatie is een selectie gemaakt met relevante uitkomsten. Deze selectie is besproken met rechercheurs in 4 teams: één VVC-team, één DR-team, één DRR Zeden-team en één DRR FO-team. Het DRR FO-team is, gegeven de corona-maatregelen, via een online beeldbel-platform gesproken, de andere teams in een fysieke bijeenkomst. In deze gesprekken is het onderzoek toegelicht en zijn de uitkomsten gepresenteerd. Vervolgens is met de teams gesproken over deze uitkomsten: in welke mate de uitkomsten werden

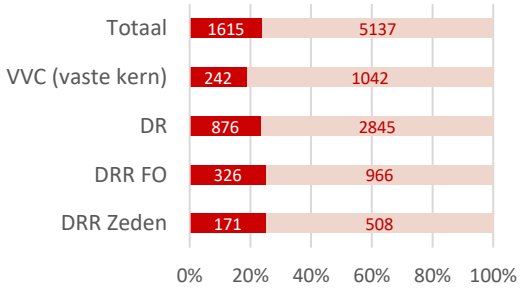
[4] Tijdens de aankondiging is een aparte mail gestuurd naar alle medewerkers binnen de VVC. Hierin werd gevraagd – aangezien het binnen de systemen van het PDC niet mogelijk tussen vaste en niet-vaste medewerkers te selecteren – om niet mee te doen aan het onderzoek en zich uit te schrijven indien de medewerker niet tot de vaste kern van de VVC-doelgroep behoorde. Deze desbetreffende personen hebben geen link ontvangen naar de enquête.

herkend en wat mogelijk achterliggende oorzaken zouden kunnen zijn voor de gevonden uitkomsten.
In het volgende hoofdstuk worden de kenmerken van de onderzoekspopulatie weergegeven. In hoofdstuk 4 volgen de resultaten op basis van de door deze respondenten ingevulde vragenlijsten. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de validiteit van de verzamelde gegevens en de analyses die op basis hiervan zijn gemaakt en worden reflecties op de resultaten gepresenteerd die zijn ontleend aan een viertal focusgroepen met rechercheurs en aan andere onderzoeken rond dit thema. In hoofdstuk 6 worden enkele conclusies op basis van dit onderzoek gepresenteerd.

3. Respondenten in beeld

3.1. Inleiding

De enquête is uitgezet via het Politie Dienstencentrum (PDC) bij werknemers die in het systeem van het PDC geregistreerd stonden als werknemer bij een van de vier doelgroepen, waarbij gold dat in de teams die zich bezig houden met Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC) alleen vaste medewerkers tot de doelgroep behoorden. In het systeem van het Politie Diensten Centrum stonden op 31 augustus 2019, 6752 werknemers binnen deze doelgroepen geregistreerd. Al deze werknemers hebben op hun werkmail gedurende vijf dagen bericht ontvangen met daarin een link naar de vragenlijst. Uiteindelijk hebben 1615 personen de vragenlijst tenminste één dag ingevuld. Dit komt neer op een responsepercentage van bijna 24 procent. Dit is hoger dan gemiddeld bij enquêtes wordt bereikt; afhankelijk van factoren zoals de duur van de enquête wordt 20% vaak als doel genomen. Bij enquêtes moet echter ook altijd rekening worden gehouden met de *non-respons* en de gevolgen daarvan voor de representativiteit van de steekproef voor de algehele populatie.

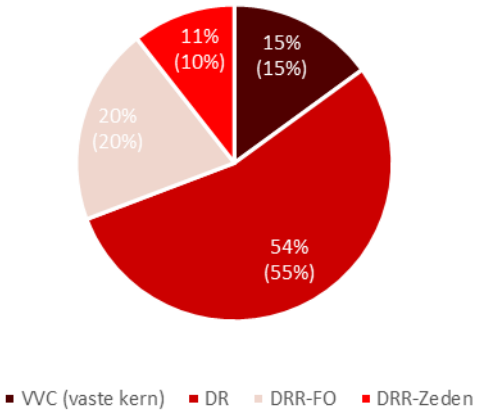

Figuur 3. Responspercentage per doelgroep en totaal. De aantallen in de balken geven aan hoeveel personen wel of niet de vragenlijst minstens één keer hebben ingevuld.

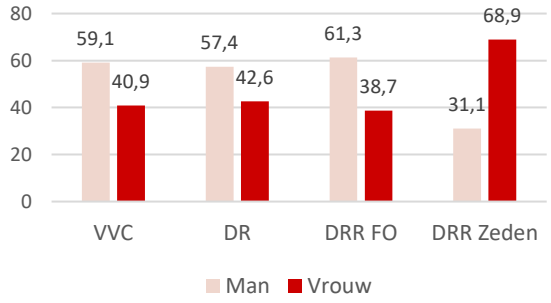
De kwestie van representativiteit zal later in dit hoofdstuk en in de discussie worden behandeld, nadat dit hoofdstuk is ingegaan op de karakteristieken van de respondenten. Bij dag één van de in totaal vijf bevraagde dagen is vooraf een lijst met vragen gesteld over de achtergrondinformatie van de respondenten. Hier werd bijvoorbeeld gevraagd naar het aantal werkzame dienstjaren (binnen de opsporing én de politie), naar opleidingsniveau of naar geslacht. Deze karakteristieken zijn niet bevraagd, omdat de onderzoekers vermoedens hadden van samenhang tussen deze karakteristieken en belevenis van taken, maar om uitspraken te kunnen doen over de representativiteit van de respondenten. Deze karakteristieken zullen eerst behandeld worden in vergelijking met de gehele populatie.

3.2. Karakteristieken respondenten

De verdeling van de respondenten over de doelgroepen komt vrijwel overeen met de totale populatie. Meer dan 50% van de respondenten is werkzaam binnen de Districtsrecherche, die ook meer dan de helft van de totale populatie inneemt. Circa 15% van de respondenten is werkzaam binnen de VVC en respectievelijk 20% en 11% bij DRR Forensische Opsporing en DRR Zeden. Dit komt overeen met de verdeling binnen de totale populatie, zoals te zien is in figuur 4.

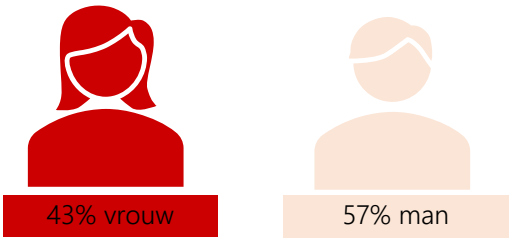

Figuur 4. Verdeling respondenten over doelgroepen in percentages. Tussen haakjes staat de verdeling van de totale populatie in de doelgroepen.

Figuur 5. Verdeling man/vrouw per recherche-onderdeel over de gehele populatie per 31 augustus 2019 (bron: Nationale Politie).

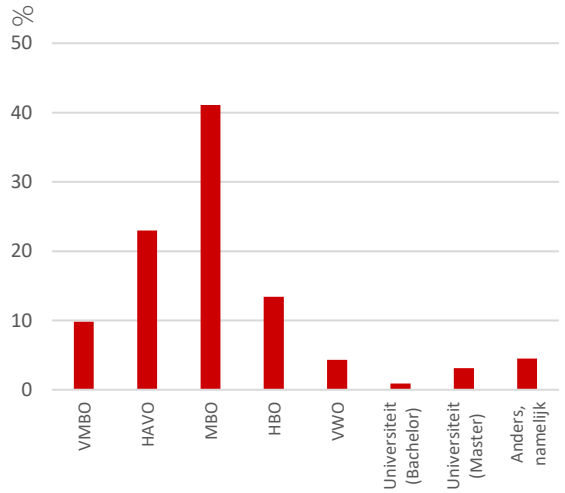
De gemiddelde respondent is 24,5 jaren in dienst bij de politie, waarvan 12,8 jaar werkzaam binnen de opsporing. Van alle respondenten was 43% vrouwelijk, tegenover 57% mannelijke respondenten. Dit komt overeen met de totale populatie, waar we zien dat de medewerkers van DRR Zeden en DRR FO een verschillende man-vrouw verhouding heeft in vergelijking met de andere drie doelgroepen.

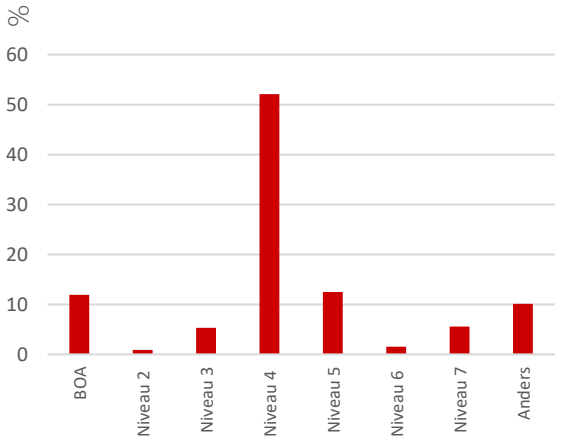
Gemiddeld **24,5 dienstjaren** en
12,8 jaren werkzaam binnen opsporing

Figuur 6. Verdeling vrouw/man, gemiddeld aantal dienstjaren en gemiddeld aantal jaren dienst van de respondenten.

De meeste respondenten hebben een MBO gevolgd, voordat zij bij de politie kwamen en hebben binnen de politie een niveau 4 opleiding afgerond. Dit staat gelijk aan de opleiding van een allround politiemedewerker. Bij zowel de vraag over het opleidingsniveau voor toetreding bij de politie als het gevolgde opleidingsniveau binnen de politie heeft een deel van de respondenten aangegeven hun opleidingsniveau niet te kunnen categoriseren ('anders, namelijk'). Het merendeel hiervan gaf hierbij als opleidingsniveau MAVO aan (voor de politie) en de Operationele Leergang Leiderschap (OLL), politiediploma A of B (binnen de politie) te hebben gevolgd.

Figuur 7. Opleidingsniveau alle respondenten voor de politie.

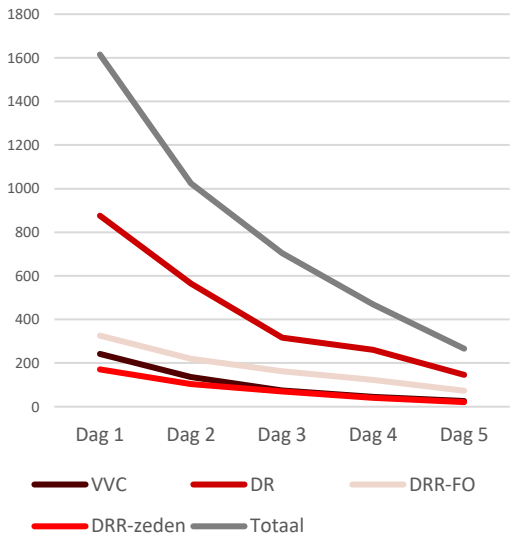

Figuur 8. Opleidingsniveau alle respondenten binnen politie.[5]

[5] In 2002 heeft een verschuiving zich plaatsgevonden in het niveau in relatie tot de verschillende politieopleidingen. In de vragenlijst zijn daarom voorbeelden opgenomen van politieopleidingen bij elk niveau.

3.3. Responsverloop (en gevolgen voor karakteristieken)

Het responspercentage, zoals te zien in figuur 9 en tabel 1, loopt enigszins steil af na dag 1. Gemiddeld eindigt het responspercentage met 3,94% op dag 5.

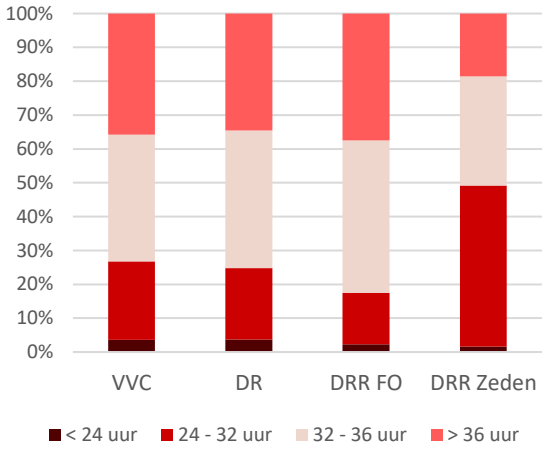

Figuur 9. Responsverloop in aantallen per doelgroep.
Let op: het gaat hier om hoe vaak de enquête van de desbetreffende werkdag is ingevuld en niet specifiek op welke dag deze is ingevuld.

	Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5
VVC	23,22%	13,05%	7,20%	4,32%	2,50%
DR	23,54%	15,18%	8,52%	7,01%	3,92%
DRR-FO	25,23%	16,95%	12,54%	9,52%	5,65%
DRR-Zeden	25,18%	15,32%	10,31%	6,04%	3,09%
Totaal	23,92%	15,17%	10,43%	6,96%	3,94%

Tabel 1. Responspercentages per dag per doelgroep.

Bij de DRR zeden is het responsverloop het hoogst, met meer dan 1,3 procent meer verloop dan gemiddeld. Dit kan wellicht verklaard worden doordat bij DRR zeden meer medewerkers op dat recherche-onderdeel minder uren per week werkzaam zijn (zie figuur 10).

Figuur 10. arbeidsomvang per recherche-onderdeel over de gehele populatie per 31 augustus 2019 (bron: Nationale Politie).

Dit verklaart wellicht ook de veranderende geslachtsverdeling van de respons in de loop der dagen. Zo was de verdeling man/vrouw op dag één 56,8%/43,2% en op dag vijf 66,5%/33,5%. Aangezien in Nederland vrouwen vaker parttime werken dan mannen (SCP, 2017) en dus, mits de nationale cijfers te vertalen zijn naar de situatie binnen de opsporing, waren zij wellicht minder in de gelegenheid de enquête gedurende vijf werkdagen in te vullen. Dit is een verklaring voor de veranderende karakteristieken naarmate meer dagen ingevuld moesten worden en dus hoogstwaarschijnlijk geen teken van verminderende representativiteit.

Daarnaast is te zien dat de belevenis van administratieve werkzaamheden niet wezenlijk verschilt tussen dagen, indien meerdere dagen werden ingevuld door de betreffende respondent. Om deze reden is er voor gekozen om in de analyses niet voor dit verschil te corrigeren. De resultaten van de belevingen van administratieve werkzaamheden zal behandeld worden in het volgende hoofdstuk.

4. Resultaten

De volgende drie onderzoeksvragen stonden centraal in dit onderzoek:

1. Wat is de feitelijke duur van administratieve werkzaamheden van functionarissen in de opsporing?
2. Welke subjectieve beleving hebben deze functionarissen bij deze activiteiten?
3. Hoe ervaren deze functionarissen de gevoelde verstreken tijd van – primair – de uitgevoerde administratieve handelingen?

De volgende paragrafen behandelen per onderzoeksvraag de resultaten uit de enquête en geven weer in hoeverre deze resultaten de drie onderzoeksvragen kunnen beantwoorden. In het volgende hoofdstuk zal in de discussie de validiteit van de resultaten worden behandeld, met eventuele limitaties en inzichten die volgen uit de na de enquête gehouden focusgroepen per doelgroep.

4.1. Duur van administratieve werkzaamheden

Aan de respondenten is gevraagd om hun werkdag te reconstrueren per half uur. Hierdoor kan in enige mate (in verband met de "invulbaarheid" van de enquête is gekozen voor halve uren) benaderd worden hoe lang functionarissen in de opsporing bezig zijn op een gemiddelde dag met diverse administratieve werkzaamheden. In tabellen 2 en 3 is af te lezen hoe de gemiddelde verdeling (in aantallen en percentages) van de verschillende taken over een werkdag er uit ziet. De taken zijn geclusterd naar *operationeel administratieve taken*, *niet administratieve operationele taken* en naar *niet-operationele taken*.[6]

Een gemiddelde werkdag van medewerkers is niet voor iedere recherchediscipline hetzelfde. Uit de resultaten van de enquête blijkt dat medewerkers binnen de VVC meer uren per werkdag maken dan de andere doelgroepen. De medewerkers van de VVC geven aan gemiddeld 8,39 uur per werkdag te werken, in vergelijking iets meer dan de DRR FO (8,14 uur), de DR (8,04 uur) en DRR Zeden (7,99 uur). In tabel 2 is bij benadering te zien hoeveel minuten elke doelgroep besteed aan de gecategoriseerde werkzaamheden. Hierbij valt op dat een aanzienlijk deel van de dag door de respondenten is ingedeeld onder 'andere werkzaamheden'. Wat deze andere werkzaamheden inhouden, is na dataverzameling bevraagd in focusgroepen, wat behandeld zal worden in de discussie (zie paragraaf 5.2).

Naast deze 'andere werkzaamheden' houden medewerkers binnen de DR zich voornamelijk bezig met het uitvoeren van opsporingshandelingen (17,5%), het uitwerken van resultaten van opsporingshandelingen (17,1%) en werkoverleggen (12,1%). De medewerkers uit de DRR FO houden zich naast de andere werkzaamheden bezig met het uitwerken van resultaten van opsporingshandelingen (18,5%), het uitvoeren van opsporingshandelingen (15,5%) en werkoverleggen (11,5%). De afdeling DRR Zeden houdt zich – naast de andere werkzaamheden – bezig met het uitvoeren van opsporingshandelingen (17%), het uitwerken van resultaten van opsporingshandelingen (14,3%) en verantwoorden en vastleggen van tactische opsporingshandelingen (10,9%).

Uit de resultaten blijkt dat VVC-medewerkers het meeste tijd besteden aan het uitvoeren van opsporingshandelingen, gemiddeld zo'n 103,2 minuten (20,5%). Opsporingsmedewerkers binnen de VVC besteden op een gemiddelde werkdag 16,3% van hun tijd aan deze 'andere werkzaamheden'. Daarnaast geven medewerkers binnen de VVC aan zich grotendeels bezig te houden met het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen (13,3%), het uitwerken van resultaten van deze opsporingshandelingen (11,9%) en het verantwoorden en vastleggen van tactische opsporingshandelingen (11,8%). Tabel 3 geeft antwoord op de eerste onderzoeksvraag. In deze tabel is te vinden welk percentage van de werkdag een gemiddelde werknemer binnen de recherchedisciplines aan een taak besteedt op een gemiddelde werkdag.

[6] Deze clustering is gemaakt op basis van eerder (besproken) onderzoek in samenspraak met de begeleidingscommissie.

Categorie	Tijdbesteding in percentages	VVC	DR	DRR FO	DRR Zeden	Gemid-deld
Operationele administratieve taken	Uitwerken resultaten opsporingshandelingen	12	17	18	14	15
	Voorbereiding tactische opsporingshandelingen	13	9	1	9	8
	Verantwoorden en vastleggen van tactische opsporingshandelingen	12	8	4	11	9
	Overzetten van informatie tussen registratiesystemen	5	4	6	4	5
	Opmaken formulieren inzet bijz. opsporingsbevoegdheden	2	3	1	1	2
	Opmaken formulieren inzet interne en externe specialismen	1	1	4	1	2
	Afhandelen inbeslagname	1	2	3	2	2
Totaal Operationele administratieve taken		**46%**	**46%**	**37%**	**41%**	**43%**
Niet-administratieve operationele taken	Andere werkzaamheden	16	19	29	25	22
	Uitvoering opsporingshandelingen	21	17	16	17	18
	Werkoverleg	12	12	11	10	11
Totaal ALLE operationele taken		**95%**	**95%**	**93%**	**94%**	**94%**
Niet-operationele taken	Personeelsaangelegenheden, etc	5	5	7	6	6
Totaal alle taken		100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 2. Tijdbesteding in percentages ten opzichte van het totaal aantal opgegeven uren in een werkdag per doelgroep, over vijf dagen. Vanwege de uitvraag van tijdbesteding in halve uren zijn de percentages afgerond op hele getallen, om geen precisie te suggereren die niet zodanig gemeten is. De overwegingen hiervoor worden besproken in hoofdstuk 5. Door afronding is het mogelijk dat de percentages genoemd in de tabel opgeteld niet tot 100% komen.

De tijdbesteding aan werkzaamheden komt per doelgroep in grote lijnen overeen, maar als we verder inzoomen, is te zien dat er enkele noemenswaardige verschillen zijn in de tijdbesteding van medewerkers tussen de recherchedisciplines. Zo blijkt dat opsporingsmedewerkers binnen de VVC relatief minder tijd besteden aan de uitwerking van resultaten van opsporingshandelingen dan medewerkers binnen de DR of DRR, maar dat zij juist bij de voorbereiding (van tactische opsporingshandelingen) relatief meer tijd besteden dan hun collega's binnen de DR of DRR.

Daarnaast zien we bij de DRR FO enkele verschillen ten opzichte van het gemiddelde en de andere recherchedisciplines. Zo houden medewerkers in deze discipline zich in beperkte mate (0,92%) bezig met de voorbereiding van tactische opsporingshandelingen. Ook besteedt de DRR FO relatief weinig aan het verantwoorden en vastleggen van tactische opsporingshandelingen. Verder spendeert de DRR FO relatief meer tijd aan het opmaken van formulieren voor de inzet van interne en externe specialismen dan de andere recherchedisciplines. Daarnaast besteedt de DRR FO relatief meer tijd aan het uitwerken van resultaten van opsporingshandelingen dan de andere recherchedisciplines.[7] De DRR FO besteedt daarnaast relatief meer tijd aan niet-administratieve taken dan het gemiddelde (4 procentpunten) en dus minder aan operationeel administratieve taken (6 procentpunten). De niet-operationele taken – zoals personeelsaangelegenheden – zijn bij alle recherchedisciplines over het algemeen gelijk.

Over het algemeen zijn de tijdbestedingen tussen de doelgroepen relatief vergelijkbaar. Dat wil zeggen dat medewerkers in de doelgroepen gemiddeld meer tijd besteden aan niet-administratieve operationele taken (52%) dan operationeel administratieve taken (43%). Alleen medewerkers werkzaam binnen de VVC geven aan

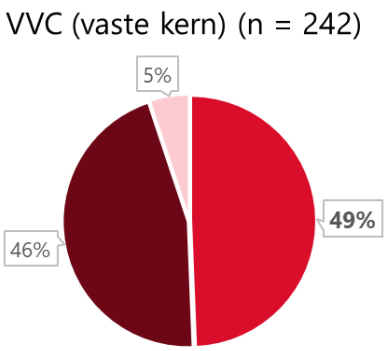
[7] Het feit dat medewerkers binnen de DRR FO meer tijd besteden aan het uitwerken van resultaten van opsporingshandelingen kan worden verklaard door de aard van hun werkzaamheden. Soortgelijke verklaringen voor verschillen worden behandeld in de discussie (hoofdstuk 5).

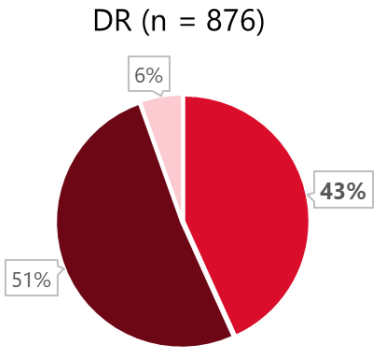
relatief meer tijd aan operationeel administratieve taken te besteden dan het gemiddelde (6 procentpunten) en dus minder dan het gemiddelde aan niet-administratieve taken (4 procentpunten).

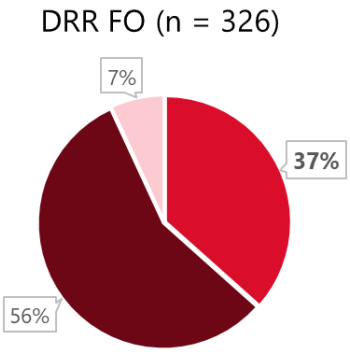
Resumerend bestaan de werkzaamheden van een opsporingsmedewerker in een van de vier doelgroepen voornamelijk (ongeveer gelijk verdeeld) uit operationeel administratieve taken en niet-administratieve operationele taken. Binnen de niet-administratieve operationele taken werd aangegeven het meeste tijd te besteden aan 'andere werkzaamheden'. Wat deze andere werkzaamheden mogelijk inhouden, wordt behandeld in hoofdstuk 5. Relatief veel tijd wordt daarnaast besteed aan werkoverleggen en het uitvoeren van opsporingshandelingen. De administratieve taak, waar de opsporingsmedewerker gemiddeld het meeste tijd aan besteedt, is het uitwerken van deze opsporingshandelingen, gevolgd door het vastleggen ervan, alsmede het voorbereiden van opsporingshandelingen. Een relatief klein deel van de werkdag wordt besteed aan het opmaken van formulieren voor inzet van in- en externe specialismen of voor de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden. Ditzelfde geldt voor het afhandelen van een inbeslagname.

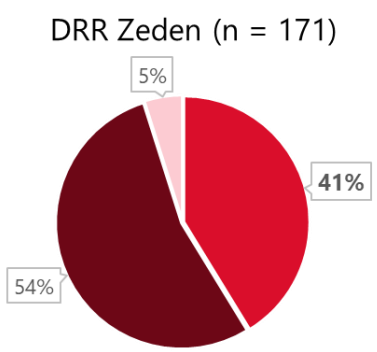

Figuur 11. Verdeling van operationeel-administratieve taken, niet operationeel administratieve taken en niet-administratieve taken voor de totale onderzoekspopulatie (hierboven) en voor de vier onderscheiden groepen binnen die populatie (hieronder), voor de eerste dag.

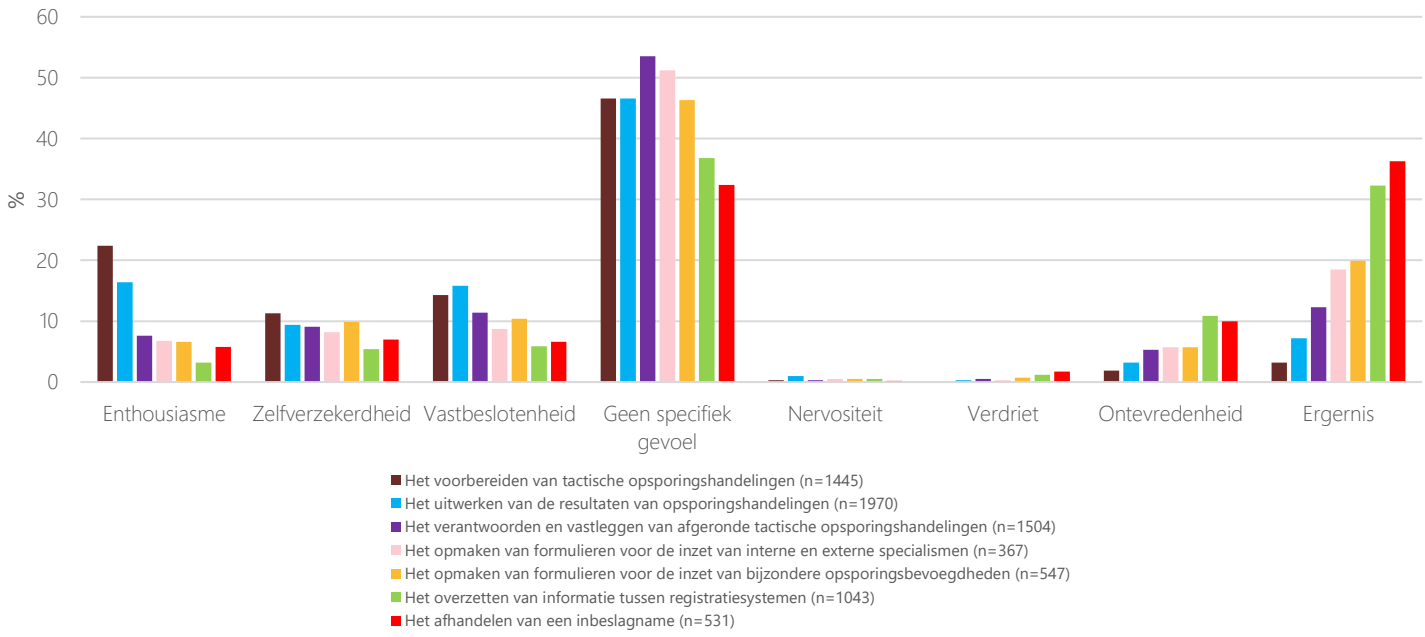
4.2. Beleving operationeel administratieve werkzaamheden

Per operationele administratieve taak hebben de respondenten één overheersend gevoel gekozen wat voor hen het meest van toepassing is bij de uitvoering van die taak. Figuur 12 gaat over de subjectieve beleving van administratieve werkzaamheden en welk gevoel functionarissen ervaren bij het uitvoeren van deze taken. In deze figuur is te zien welke gevoelens werden gekoppeld aan operationele administratieve taken[8]. Het is opvallend dat het merendeel van de respondenten 'geen specifiek gevoel' ervaren bij het uitvoeren van de operationele administratieve taken. Vooral als het gaat om het afhandelen van een inbeslagname (36,3%) en het overzetten van informatie tussen registratiesystemen ervaren rechercheurs een gevoel van ergernis (32,3%). We constateren in mindere mate een soortgelijke lijn bij deze twee taken als het gaat om vastbeslotenheid en ontevredenheid. Ook bij andere taken zoals het opmaken van formulieren (voor de inzetten van zowel bijzondere opsporingsbevoegdheden als interne en externe specialismen) speelt een gevoel van ergernis (respectievelijk 19,9% en 18,5%).

De respondenten zijn beduidend enthousiaster over het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen dan over het uitvoeren van andere operationele administratieve taken. De respondenten geven zelden aan verdrietig of nerveus te zijn bij het uitvoeren van hun administratieve taken.

Er kan gesteld worden dat rechercheurs, ongeacht de discipline waarin ze werken, doorgaans geen specifiek overheersend gevoel ervaren bij de uitvoering van operationeel administratieve taken. Het lijkt erop dat dit werk op de 'automatische piloot' wordt gedaan (zie hoofdstuk 5 voor de duiding van deze resultaten door rechercheurs in de focusgroepen). Administratieve werkzaamheden die het meest als negatief worden ervaren, zijn het overzetten van informatie tussen registratiesystemen en het afhandelen van een inbeslagname. Positieve gevoelens worden met name ervaren bij het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen en het uitwerken van de resultaten van opsporingshandelingen.

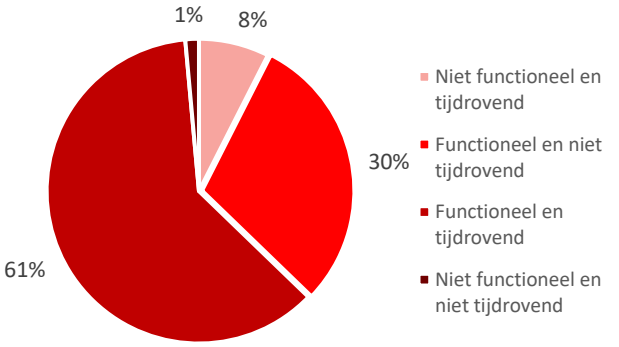
Figuur 12. Belevenis van operationeel administratieve werkzaamheden.

[8] Alle staven van één taak (dus een kleur) tellen op tot 100 procent.

4.3. Waardering operationeel administratieve werkzaamheden

Naast de feitelijke tijdbesteding en de beleving van de uitgevoerde operationeel administratieve werkzaamheden is ook aan de functionarissen gevraagd de operationeel administratieve taken te waarderen in termen van beleefde tijdsduur en functionaliteit. In deze paragraaf worden de uitkomsten daarvan uiteengezet.

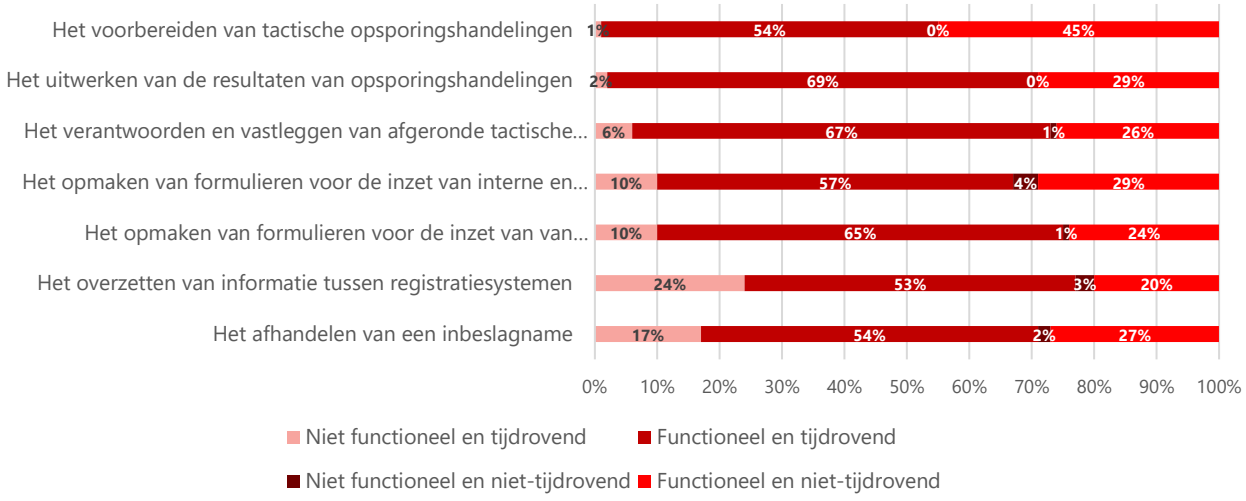
Figuur 13 (boven). Waardering operationeel administratieve werkzaamheden, totaal (functioneel/tijdrovend, N=4076).

De respondenten geven aan dat het uitvoeren van operationeel administratieve taken over het algemeen bijdraagt aan het doel van het politiewerk. Tegelijkertijd geeft bijna 70% aan dat het uitvoeren van operationeel administratieve taken veel tijd kost om na te leven.

In de figuren 13 en 14 wordt inzichtelijk wat de perceptie is van de specifieke operationeel administratieve taken in functionaliteit en beleefde tijdsduur. Het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen en het uitwerken van de resultaten van opsporingshandelingen behoren volgens de respondenten tot de meest functionele operationeel administratieve taken (respectievelijk 99% en 98% van de respondenten geven dit aan).

Ook het verantwoorden en vastleggen van afgeronde tactische opsporingshandelingen in registratiesystemen (93%), het opmaken van formulieren voor de inzet van zowel bijzondere opsporingsbevoegdheden (89%) als inzet van interne en externe specialismen worden als functioneel ervaren (86%).

Figuur 14 (onder). Waardering operationele administratieve taken in functionaliteit en tijdbesteding, per taak (n=4076).

De taken, die als meest tijdrovend worden ervaren[9], zijn het overzetten van informatie tussen registratiesystemen (77%), het opmaken van formulieren voor de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden (75%) en het verantwoorden en vastleggen van afgeronde tactische opsporingshandelingen in de registratiesystemen (73%). Dit wordt gevolgd door zowel het afhandelen van een inbeslagname als het uitwerken van de resultaten van opsporingshandelingen (beide 71%).

Ook kan geconstateerd worden dat het afhandelen van een inbeslagname en het overzetten van informatie tussen registratiesystemen, naast dat deze werkzaamheden de meeste ergernis opwekken, ook als meest tijdrovend en als niet-functioneel worden ervaren. Verder worden de werkzaamheden met betrekking tot het opmaken van formulieren relatief meer ervaren als een niet-functionele en tijdrovende taak dan andere taken.

Uit analyses waar samenhang tussen de gevoelens bij werkzaamheden en de waardering van werkzaamheden over alle dagen werd onderzocht, bleken er enkele correlaties te bestaan, die weergegeven zijn in de correlatietabel in bijlage 2[10]. Hieruit is af te lezen dat men vaker 'ergernis' rapporteert voor een specifieke taak wanneer zij deze taak ervaren als 'niet-functioneel en tijdrovend' (r=0,43, p=0,00), maar ook 'functioneel en tijdrovend' (r=0,38, p=0,00). Hierbij kan de aanname worden gedaan dat respondenten vaker ergernis voelen bij operationeel administratieve werkzaamheden wanneer zij een grote tijdsinvestering moeten doen en het vaak ook als niet-functioneel wordt gezien. Een perceptie van een taak als een grote tijdsinvestering in combinatie met een beleving van de taak als functioneel hangt naast het ervaren van 'ergernis' ook samen met het ervaren van de taak als neutraal ('geen specifiek gevoel')[11]

Wanneer men deze redeneerlijn volgt, is het interessant om te zien dat het overzetten van informatie in registratiesystemen minder ergernis opwekt dan het afhandelen van een inbeslagname. Het overzetten van informatie tussen registratiesystemen wordt namelijk vaker aangeduid als tijdrovend en wordt vaker als niet-functioneel ervaren. Toch geven respondenten bij het afhandelen van inbeslagname aan vaker 'ergernis' als overheersend gevoel te ervaren. Dit is mogelijk te verklaren doordat respondenten binnen de VVC veel vaker dan gemiddeld ergernis aangaven als hun voornaamste gevoel bij het afhandelen van een inbeslagname (namelijk 57,5%, tegenover 36% gemiddeld). Daarnaast beleven medewerkers binnen de VVC het afhandelen van een inbeslagname ook vaker als tijdrovend (90% tegenover 72% gemiddeld). Dit zien we terug in het percentage dat bij deze taak 'geen specifiek gevoel' wordt geselecteerd: zo'n 33% bij Zeden, FO en DR, tegenover 23% bij de VVC. Dit verklaart mogelijk waarom het afhandelen van een inbeslagname volgens de redeneerlijn, zoals in vorige paragrafen beschreven, gemiddeld negatiever wordt beleefd dan men zou verwachten. Zowel in focusgroepen als in een gerelateerd onderzoek (beiden worden besproken in hoofdstuk 5) wordt bevestigd dat vanwege het 'dagdagelijkse' karakter van deze taak bij medewerkers van de VVC dit een grote bron van frustratie is.

Daartegenover staat dat respondenten vaker 'zelfverzekerdheid' aangeven als overheersend gevoel wanneer zij een taak als 'niet-tijdrovend en functioneel' ervaren (r=0,29, p=0,00). Ditzelfde geldt in mindere mate voor 'enthousiasme (r=0,26, p=0,00). Deze correlaties zijn te vinden bij alle doelgroepen, met enkele minieme verschillen. Alleen de doelgroep DRR Zeden lijkt operationeel administratieve werkzaamheden iets anders te ervaren. Zo zijn respondenten uit deze doelgroep eerder geneigd 'enthousiasme' aan te geven als overheersend gevoel bij 'niet-tijdrovende en functionele' taken dan de rest van de doelgroepen en gaven zij het gevoel 'verdriet' vaker aan bij 'niet-functionele en niet-tijdrovende' administratieve werkzaamheden.

[9] Zoals in hoofdstuk 2 benoemd, is de variabele tijdrovendheid bevraagd door de stelling: … *kost me veel tijd om na te leven*.

[10] De precieze waarden van r (pearson correlation) en significantie zijn af te lezen in de correlatietabellen in de bijlagen. Daarbij is een aantal vuistregels aangehouden:
Hoe verder de correlatiewaarde van de 0 (positief of negatief), hoe sterker de correlatie. De correlaties met een waarde van (afgerond) 0,30 of hoger zijn dikgedrukt in de tabel wanneer deze ook significant zijn bevonden (p-waarde lager dan 0,05).
Daarnaast tonen significante waarden (p-waarde lager dan 0,05) met een waarde lager dan 0,30 aan dat er met enige zekerheid gezegd kan worden dat er geen samenhang bestaat tussen deze variabelen.

[11] r=0,45, p=0,00.

Psychosociale kenmerken
Zoals in hoofdstuk 2 benoemd zijn de respondenten, naast hun ervaring van werkzaamheden en tijdbesteding ook bevraagd op een aantal psychosociale aspecten van de desbetreffende werkdag. Middels 12 stellingen (voor de vragenlijst, zie bijlage 3 is gekeken naar de volgende kenmerken:

- Autonomie;
- Zingeving;
- Het aanwenden van hulpbronnen;
- Werkdruk;
- Betekenis/voldoening;
- Efficiëntie;
- *Relatie tussen medewerker en leidinggevende*.

Op basis van de 12 stellingen is op een schaal van vijf bevraagd in welke mate deze aspecten van toepassing waren op de werkdag. Tijdens de data-analyses is onderzocht of er samenhang te vinden was tussen de waardering van operationeel administratieve taken in termen van gevoel, functionaliteit en tijdbesteding en deze 7 aspecten. Hieruit bleek dat er geen sterke samenhang was tussen deze waardering van taken enerzijds en de psychosociale aspecten anderzijds. Hierbij is interessant om op te merken dat er dus in de context van dit onderzoek[12] ook geen samenhang gevonden is tussen werkdruk en ergernis (r=0,19, p=0,00) of werkdruk en ontevredenheid (r=0,08, p=0,00).

De uitgevraagde psychosociale aspecten hangen onderling wel met elkaar samen. Zo is er samenhang te vinden tussen autonomie en zingeving (r=0,35, p=0,00) en is er lichte samenhang tussen werkdruk en efficiëntie (r=0,37, p=0,00). Ook was er lichte samenhang te zien tussen het aanwenden van hulpbronnen en Leader-Member Exchange (r=0,36, p=0,00).

Resumerend kan gesteld worden dat het overgrote deel (61%) van de operationeel administratieve taken gewaardeerd wordt als functioneel en tijdrovend. Deze waardering van taken hangt vooral samen met een neutrale belevenis ('geen specifiek gevoel') of een negatieve belevenis ('ergernis'). Daarna wordt een aanzienlijk deel van de operationeel administratieve taken gewaardeerd als functioneel en niet-tijdrovend (30%). Deze waardering van taken hangt licht samen met positieve gevoelens ('zelfverzekerdheid' en 'enthousiasme'). In mindere mate worden operationeel administratieve taken gewaardeerd als niet-functioneel en tijdrovend (8%) en niet-functioneel en niet-tijdrovend (1%). Een waardering van een taak als niet-functioneel en tijdrovend hangt samen met een gevoel van 'ergernis'.

[12] Waar werkdruk is geoperationaliseerd middels de stellingen "gisteren had ik veel werk te doen" en "gisteren moest ik erg snel werken", op een schaal van 1 tot 5, waarbij de werkdruk het gemiddelde is van deze twee variabelen.

5. Discussie

De *Day Reconstruction Method* is een methode waarbij de sterke punten liggen in de mogelijkheid om via een enquête de subjectieve beleving van activiteiten te meten met daarnaast de 'globale' duur van deze activiteiten (in halve uren). De methode is toegepast om inzichtelijk te maken hoeveel tijd politiemedewerkers binnen de opsporing besteden aan operationele administratieve taken en hoe zij deze ervaren. Dit hoofdstuk reflecteert op de onderzoeksopzet en uitvoering van het onderzoek op basis van literatuur en commentaren die zijn opgehaald in vier focusgroepen. Hierin worden ook de sterke punten en de beperkingen van het onderzoek geduid en is gepoogd een interpretatie te geven van de resultaten. Hierin komen ook de drie onderzoeksvragen weer aan bod:

1. Wat is de feitelijke duur van administratieve werkzaamheden van functionarissen in de opsporing?
2. Welke subjectieve beleving hebben deze functionarissen bij deze activiteiten?
3. Hoe ervaren deze functionarissen de gevoelde verstreken tijd van – primair – de uitgevoerde administratieve handelingen?

Allereerst zal in dit hoofdstuk iets worden gezegd over de validiteit van het onderzoek en de resultaten. Vervolgens gaan we in op wat dit en andere factoren betekenen voor de interpretatie van de resultaten. Tot slot volgen enkele concluderende opmerkingen die volgen uit de resultaten van onderhavig onderzoek en de opmerkingen bij validiteit en interpretatie.

5.1. Validiteit

Interne validiteit

Voor de interne validiteit moet worden gekeken naar voorgaande onderzoeksvragen[13]. De feitelijke duur van administratieve werkzaamheden van functionarissen in de opsporing (de eerste onderzoeksvraag) is bevraagd door respondenten hun werkzaamheden in te delen in door de onderzoekers vooraf gedefinieerde categorieën, per half uur. Deze opzet heeft op drie manieren invloed op de resultaten van de werkelijke duur.

Ten eerste bestaat bij vooraf vastgelegde categorieën het risico dat de categorieën geen goede en/of volledige representatie zijn van de werkelijke werkzaamheden van een politiemedewerker in de opsporing of dat politiemedewerkers de categorieën niet als zodanig herkennen. Het feit dat ongeveer 22% van een werkdag wordt geduid als "andere werkzaamheden" [14] kan een indicatie zijn dat dit het geval is. In de focusgroepen is hiernaar gevraagd. De deelnemers in de focusgroepen gaven aan dat zij voornamelijk de categorie "andere werkzaamheden" hebben gekozen bij overlap van werkzaamheden (of twijfelgevallen, wanneer werkzaamheden tegelijkertijd uitgevoerd werden en daarom niet binnen één categorie pasten). Daarnaast werd "reistijd" genoemd als een tijdbesteding die alleen een plek kon vinden onder "andere werkzaamheden" (maar in elk geval buiten de categorie operationele administratieve taken valt). Een andere genoemde verklaring voor het relatief hoge percentage "andere werkzaamheden" is het voeren van telefoongesprekken: in de focusgroepen werd aangegeven dat respondenten twijfelden dit te scharen onder "werkoverleg", maar dat zij het uiteindelijk veelal als "andere werkzaamheden" hebben geduid. Tevens werd in een enkel geval aangegeven dat afwijkende diensten daaronder zijn geschaard (HOvJ, IBT), evenals werkzaamheden die zo specifiek waren dat zij

[13] De validiteitsvraag kan opgedeeld worden in interne en externe validiteit. Bij interne validiteit (of methodologische validiteit) speelt de vraag of door middel van de gebruikte onderzoeksopzet gemeten is wat beoogd was te meten. Bij externe validiteit wordt gekeken of dat wat gemeten te extrapoleren is naar de bredere populatie, i.e. het onderzoek te generaliseren is.

[14] Achteraf is vastgesteld dat de categorie 'andere werkzaamheden' opgesplitst had kunnen worden in 'andere werkzaamheden (niet-administratief)' en 'andere werkzaamheden (administratief)', maar tegelijk zou de laatste categorie dan weer een verzameling bevatten van operationele en niet-operationele administratieve taken. Om de lijst met antwoordcategorieën nog enigszins overzichtelijk te houden, moesten helaas keuzes gemaakt worden, hetgeen betekende dat we moesten werken met een categorie "andere werkzaamheden".

niet binnen één van de voorgelegde categorieën te plaatsen waren[15].

Bij de DRR FO is – vergeleken met de andere doelgroepen – een hoger percentage "andere werkzaamheden" te zien (bijna 30 procent). Volgens de respondenten in de focusgroep komt dit doordat in de vragenlijst gesproken wordt over "(voorbereiden/uitvoeren/vastleggen van) tactische opsporingshandelingen", terwijl veel van de opsporingshandelingen die medewerkers van de forensische opsporing uitvoeren geen tactisch karakter hebben. Hierbij moet gedacht worden aan het aanvragen en registreren van resultaten van sporenonderzoek en sporenbeheer[16].

Ten tweede is er bij de opzet van de vragenlijst voor gekozen om de respondenten hun dagen te laten indelen per half uur. De afweging hierbij ging om de balans tussen de "invulbaarheid" van de enquête en de nauwkeurigheid van de bestede tijd. Een aantal respondenten uit de focusgroepen gaf aan dat enerzijds sommige werkzaamheden korter duurden dan een half uur en dat daarom de tijdsindeling van hun dag een licht vertekend beeld schetst. Anderzijds werd aangegeven dat het indelen van de werkdag per half uur veel tijd vergde en dat ook dat een belemmering was om meerdere dagen in te vullen. Dit zou ook een verklaring kunnen zijn voor het dalende responsverloop (zie hoofdstuk 3.3).

Ten derde is het belangrijk om te beseffen dat respondenten zijn bevraagd op hoe lang zij op een werkdag bezig zijn geweest met een bepaalde taak, niet de duur van deze taak van start tot eind. De respondenten geven in de focusgroepen aan dat sommige werkzaamheden (zoals 'het opmaken van formulieren voor bijzondere opsporingsbevoegdheden') meerdere dagen kunnen beslaan, waarbij formulieren langs meerdere "stations" moeten voor goedkeuring.

Alles overwegend en in ogenschouw nemend dat het hoge percentage "overige werkzaamheden" maar voor een heel beperkt deel operationele administratieve taken lijkt te bevatten, kunnen we aannemen dat de resultaten een vrij aardige weergave betreffen van de operationele administratieve taken die op een werkdag worden uitgevoerd en hoe deze worden beleefd.

Bij de tweede onderzoeksvraag, waar de subjectieve beleving wordt onderzocht, werd respondenten gevraagd te kiezen uit een lijst van gevoelens om hun belevenis bij bepaalde werkzaamheden aan te duiden. Daarbij is het meest gekozen voor 'geen specifiek gevoel'. Zoals al eerder benoemd, wordt de perceptie van politiemedewerkers in dit onderzoek gezien in een aantal vlakken: belevenis (positief/negatief), waardering (meerwaarde/geen meerwaarde) en tijdbeleving (tijdrovend/niet tijdrovend. Belevenis is hier aan de hand van gevoelens uit de *Positive and Negative Affect Schedule* (Watson & Clark, 1994) geoperationaliseerd in verscheidene gevoelens. De resultaten geven aan dat (zie tabel 17) in totaal iets minder dan 40% van de uitgevoerde administratief operationele werkzaamheden bij de respondenten 'geen specifiek gevoel' overheerste. Wat onder dit gevoel verstaan wordt, wordt verder behandeld in paragraaf 5.2. De rest van deze uitgevoerde taken (61,9%) heeft of een negatieve of een positieve connotatie, zo ervaren de respondenten. Daarmee kan worden aangenomen dat de resultaten valide zijn om de tweede onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden.

Bij de derde onderzoeksvraag diende de waardering van de verstreken tijd bij administratieve werkzaamheden te worden onderzocht en of deze werkzaamheden wel of geen meerwaarde hadden. Dit is in de onderzoeksopzet geoperationaliseerd door middel van twee stellingen. Bij de eerste werd gekeken of een taak wel of niet als functioneel werd ervaren (taak X droeg bij aan het doel van mijn werk). Bij de tweede stelling werd gevraagd of een taak tijdrovend was (Taak X kostte me veel tijd om na te leven). Deze twee stellingen leveren voor de derde onderzoeksvraag vier mogelijke waardes op, die weergegeven zijn in figuur 13. Om meer zekerheid in de analyses te krijgen, is er voor gekozen geen schaal bij deze stellingen te zetten (bijv. 1 t/m 5), omdat

[15] Zoals het 'boeken' van voertuigen, het aanvragen van middelen bij het PDC of het aanvragen van reparaties.

[16] De DRR FO spreekt eerder over 'operationele opsporingshandelingen' dan 'tactische opsporingshandelingen'. Voor een weergave van het werkproces van een forensische opsporingszaak, zie Sollie, H. (2017) *Alledaagse magie. Mentale weerbaarheid van kinderporno- en forensisch rechercheurs.* Den Haag: Boom Criminologie, p. 149.

de resultaten dan verdeeld zouden zijn over in het voorbeeld 25 verschillende variabelen[17]. De keuze voor vier variabelen zorgt er voor dat meer gezegd kan worden over de resultaten in termen van samenhang.

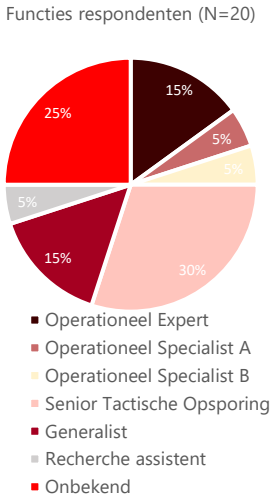
Externe validiteit

Zoals in hoofdstuk 3 beschreven, is het percentage van unieke respondenten bij deze enquête hoog en genoeg om naar huidige wetenschappelijke standaarden het geaccepteerde betrouwbaarheidsniveau van 95 procent (met een foutmarge van 2 procent) te behalen. Daarnaast zien we dat de karakteristieken van de respondenten overeenkomen met die van de gehele populatie. Echter is wel te zien dat de karakteristieken licht veranderen wanneer meerdere dagen ingevuld worden. Zo verandert de man-vrouw verhouding (zie grafieken hoofdstuk 3) waarbij op dag 5 meer mannen dan vrouwen de enquête hebben ingevuld. Bij het uitvoeren van de data-analyses blijkt dat de resultaten over de verschillende dagen per respondent niet significant verschillen. Op basis hiervan kan worden aangenomen dat de resultaten dusdanig betrouwbaar zijn om naar de gehele doelgroep te generaliseren.

Daarnaast gingen de onderzoeksvragen over "de opsporing". De opsporing is breder dan deze vier doelgroepen (zo zijn er bijvoorbeeld meer thematische teams bij de DRR en kan de DR onderverdeeld worden in verschillende teams). Deze andere doelgroepen en de specifieke teams zijn niet onderzocht. Wat een aanwijzing zou kunnen zijn dat de bevindingen van dit onderzoek breder te trekken zijn, is dat de verschillen tussen de doelgroepen – die in de dagelijkse uit te voeren taken onderling verschillen – weinig significant verschil tonen in hun belevenis van operationeel administratieve taken.

5.2. Reflectie op resultaten door rechercheurs

De resultaten zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, zijn met medewerkers binnen de doelgroepen besproken. Hier zijn de medewerkers gevraagd of zij zich in de resultaten herkenden, of zij mogelijke verklaringen konden aanwijzen voor opmerkelijke resultaten en of zij mogelijke aangrijpingspunten zagen voor verbetering van de aanpak van administratieve lastenverlichting.

Figuur 15. Verdeling van verschillende functies van de respondenten in focusgroepen.

Focusgroepen

Een aantal zaken valt op wanneer naar de resultaten wordt gekeken. Zo blijkt dat bij alle operationeel administratieve taken als het meest overheersende gevoel 'geen specifiek gevoel' wordt ervaren. Uit de analyse bleek dat dit gevoel het sterkst samenhangt met een waardering van de taak als 'functioneel en tijdrovend'. Uit de focusgroepen blijkt dat 'geen specifiek gevoel' werd ervaren wanneer de taak werd omschreven als "het is gewoon een onderdeel van het werk". Wellicht het meest typerend voor de interpretatie van dit gevoel is de wedervraag die werd gesteld: "Welk gevoel heb jij bij het smeren van je boterhammen?".

We zagen dat de categorie 'geen specifieke gevoel' het laagst is bij twee administratieve taken: het afhandelen van een inbeslagname en het overzetten van informatie tussen registratiesystemen. Dit zijn de taken waarbij 'ergernis' het meest als overheersend gevoel wordt aangeduid. Uit de analyse bleek dat er een samenhang was met de waardering van die taken als 'niet-functioneel en tijdrovend' én 'functioneel en tijdrovend'. Dit doet vermoeden dat tijdrovende administratieve taken

[17] Voorbeeld: stelling A heeft vijf mogelijke keuzes en stelling B ook vijf mogelijke keuzes. Het totaal aantal mogelijke combinaties is dan 5 tot de macht 5 = 25 mogelijke combinaties van stelling A en B.

ergernis opwekken, zeker wanneer zij in de beleving van de politiemedewerker niet bijdragen aan het doel van "het werk". In focusgroepen wordt dit bevestigd, waarbij wordt geopperd dat een taak vooral ergernis oproept wanneer de taak onnodig veel tijd (relatief gezien) lijkt te kosten. Hierbij wordt de "manier waarop" belangrijker gevonden dan de absolute tijd. Dit wordt op twee manieren verklaard. Ten eerste kan deze ergernis worden opgewekt door ingewikkelde procedures of formulieren. Als voorbeeld is te noemen een BOB-verzoek, dat 'teruggestuurd' wordt vanwege een administratieve fout. Hierbij zit de ergernis er bij de respondenten in dat de taak vertraging oploopt (en dus tijdrovend is) niet vanwege de inhoud, maar vanwege de vorm. Ten tweede kan deze ergernis worden opgewekt door onvoldoende handigheid met of kennis van deze formulieren, waardoor het uitvoeren van deze administratieve taken – ondanks dat het in absolute zin niet veel tijd inneemt gedurende een werkdag – als tijdrovend en negatief worden ervaren. Als voorbeeld wordt de zoektocht naar de meest recente procedure genoemd. Hierbij is de procedure van de operationeel administratieve taak in absolute zin niet tijdrovend, maar vanwege de moeite die gestoken moet worden in het uitvoeren als geheel wordt het alsnog als tijdrovend ervaren.

Dit is in lijn met wat zichtbaar is wanneer we kijken naar de werkelijke duur van de twee voorgenoemde taken, waar we zien dat deze slechts 2 en 4,7 procent van de werkdag bedragen, terwijl ze wel in respectievelijk 71 en 77 procent van de gevallen als tijdrovend wordt gezien. Met andere woorden, taken waar men zich relatief veel aan ergerde, kostten relatief gezien het minste tijd op een werkdag. Bij het gros van de operationeel administratieve werkzaamheden ervaart men geen uitgesproken negatieve of positieve gevoelens, tenzij er procedures worden gehanteerd die als onnodig omslachtig worden ervaren.

Daarnaast worden de negatief ervaren taken ook meer als 'niet-functioneel' gezien dan andere taken (27% overzetten van informatie tussen registratiesystemen, 19% afhandelen van een inbeslagname). Respondenten in focusgroepen geven aan dat non-functionaliteit ergernis opwekt omdat het niet bijdraagt aan het opsporingsdoel, maar meer aan doelen van interne processen of het 'behagen' van interne systemen. Als voorbeeld wordt genoemd het afhandelen van inbeslagnames, waarbij in een specifiek voorbeeld voor een doosje met acht oorbellen die in beslag zijn genomen ook acht KVI-formulieren moeten worden ingediend.

Aan de andere kant kan geconstateerd worden dat bij de tegenovergestelde gevoelens de taak die als het meest positief wordt ervaren (voorbereiden van tactische opsporingshandelingen) er relatief minder vaak voor 'tijdrovend' wordt ervaren terwijl dit gemiddeld ongeveer 4 keer meer tijd van de werkdag inneemt. Deze taak wordt daarnaast vaker als functioneel gezien. Respondenten geven in focusgroepen aan dat dat deze taak het dichtst bij 'het werk' staat. Hiermee wordt het werk bedoeld dat voor het gevoel van de respondenten in focusgroepen meer bijdraagt aan de primaire opsporingstaken (het "smeden" van plannen om daders op te pakken, het voorbereiden van een "klapdag", etc.).

Aangrijpingspunten voor verbeteringen
Dit rapport heeft als focus de tijdsduur, beleving en waardering van operationele administratieve werkzaamheden. De resultaten kunnen vertaald worden naar mogelijkheden om die belevenis, indien gewenst, in positieve zin te veranderen.

Zo valt een aantal dingen op wanneer men kijkt naar de resultaten. Er is geen enkele administratieve taak aan te wijzen die door elke – of het overgrote deel – van de respondenten als negatief wordt ervaren. Dit betekent dat dezelfde taken door verschillende medewerkers in de opsporing verschillend worden ervaren. Uit de analyse blijkt dat vooral administratieve werkzaamheden negatief worden ervaren, wanneer zij als tijdrovend worden beleefd (en des te meer wanneer deze ook als niet-functioneel worden ervaren). Deze belevenis betekent niet per se dat deze taken daadwérkelijk tijdrovend (of niet functioneel) zijn, ook wanneer men kijkt naar de absolute tijdbesteding van deze taken. Dit inzicht biedt mogelijkheden om de belevenis te veranderen naar een neutrale ervaring ('geen specifiek gevoel', i.e. 'onderdeel van het werk') of zelfs een positieve ervaring.

Vanuit de inzichten uit deze enquête, de focusgroepen en het gerelateerde onderzoek 'Waarden in de opsporing' is een aantal mogelijke aangrijpingspunten te vinden voor de verandering van belevenis.

Allereerst is te beargumenteren dat door het vereenvoudigen of efficiënter inrichten van een operationeel administratieve taak de taak minder als tijdrovend wordt gewaardeerd, waardoor de negatieve belevenis vermindert. Een genoemd voorbeeld hierbij is het (landelijk) digitaliseren van operationeel administratieve taken. Het meermaals uitprinten, inscannen en de technische beperkingen daarbij in bijvoorbeeld Summ-IT maakt dat men het als onnodig tijdrovend beleeft. Een ander voorbeeld is het KVI-formulier (afhandelen van een inbeslagneming). In de focusgroepen wordt het invullen van deze formulieren omschreven als omslachtig en onlogisch.

Ten tweede zou het trainen van medewerkers in het uitvoeren van de operationeel administratieve taken kunnen bijdragen aan zowel het gevoel van functionaliteit als de waardering minder tijdrovend. Respondenten geven aan vaak niet scherp te hebben hoe een taak moet worden uitgevoerd, omdat het geen routinehandeling is. Op dat moment wordt het opzoeken "hoe het ook alweer moet" als tijdrovend ervaren. Ook het beleggen van taken die elk van de rechercheurs afzonderlijk weinig verrichten bij enkele medewerkers (die dan dus deze taken vaker uitvoeren) zou wellicht tot meer routine kunnen leiden.

Daarnaast zou tekst en uitleg achter de systematiek van de taak wellicht leiden tot een beter begrip van waarom taken uitgevoerd moeten worden. Dit zou kunnen bijdragen aan het gevoel van functionaliteit en daarmee de negatieve belevenis verlagen. Daarbovenop wordt genoemd, als bijkomend voordeel, dat dit wellicht collega's het inzicht zou geven dat het van belang is hoe je de administratie overhandigt aan het volgende "station". Fouten corrigeren van een ander wordt namelijk als een bron van ergernis ervaren. Bovendien zou het kunnen bijdragen aan de motivatie om operationeel administratief werk goed af te leveren, vanwege het besef dat een volgende collega verder moet werken met wat opgeleverd wordt. Respondenten geven aan dat zij vermoeden dat deze motivatie nog wel eens mist wanneer niet inzichtelijk is waarom een taak functioneel is, waardoor fouten worden gemaakt, waardoor vervolgens weer het herstellen van fouten als tijdrovend wordt ervaren.

Tevens zou het trainen van de verschillende mogelijkheden binnen bestaande systemen bijdragen aan de ervaring van het werken met die systemen. Respondenten geven aan dat zij veel collega's gebruik zien maken van geïmproviseerde oplossingen, omdat zij niet bewust zijn van de mogelijkheden die bestaande systemen bieden. Het inzichtelijk maken van de mogelijkheden van bestaande systemen kan ook bijdragen aan de motivatie om te leren om taken efficiënt uit te voeren. Respondenten geven aan dat collega's in verschillende mate van efficiëntie administratieve taken uitvoeren en zij vermoeden dat dit te maken heeft met de motivatie om een 'handigheid' te creëren in het uitvoeren van de taak.

5.3. Reflectie op resultaten in het licht van andere onderzoeken

In 2018 is een onderzoek getiteld *Effectieve tijd voor de opsporing* uitgevoerd onder vijfenveertig rechercheurs van de DRR en DR van drie eenheden van de politie. Hierin is geïnventariseerd hoeveel tijd ze in hun beleving (perceptie) besteden aan administratieve taken tijdens de uitvoering van hun werk. Daarnaast is in 2020 een onderzoek door *TwynstraGudde* uitgevoerd, ook als onderdeel van het in het eerste hoofdstuk genoemde programma 'Schrappen of snappen'. In deze paragraaf wordt gereflecteerd op de resultaten van de enquête door deze twee onderzoeken hieraan te relateren en eventuele verschillen te duiden.

Onderzoek 'Effectieve tijd voor de opsporing'

In het onderzoek *Effectieve tijd voor de opsporing* zijn kwantitatieve gegevens verzameld door systematische inventarisatie van de tijd die 31 rechercheurs besteedden aan diverse administratieve taken. Voor het onderzoek is een app ontwikkeld als meetinstrument, waarmee de rechercheurs vervolgens tijd konden registreren (klokken) bij hun tijdbesteding aan *administratieve taken operationeel* en *administratieve taken niet-operationeel*.

De 31 rechercheurs hebben in totaal 1696 tijdsregistraties van administratieve taken gemaakt. In totaal besteedden de 31 rechercheurs dus 60 procent van hun totale werktijd aan operationele administratieve taken. 61 procent van deze administratieve operationele tijd werd besteed aan werkzaamheden in het databasesysteem Summ-IT. Aan e-mail besteedden de rechercheurs gemiddeld bijna 8 procent van de administratieve operationele tijd. Gemiddeld werkten de rechercheurs tevens 8 procent van hun administratieve operationele werktijd in het systeem BVH. De overige taken betroffen werkzaamheden in database systemen als LSV/AVR/DRS/Mona Lisa/Webbase telefonische contacten, kopieerwerkzaamheden, registraties in lijsten voor eigen gebruik/team op gedeelde schijf, werkzaamheden ID-straat en inbeslagnames goederen en andere taken. Deze werkzaamheden bij elkaar besloegen ruim 23 procent van de operationele administratieve taken.

Wanneer de resultaten uit het onderzoek *Effectieve tijd voor de opsporing* worden vergeleken met de resultaten uit onderhavig onderzoek, is een aanzienlijk verschil te zien in tijdbesteding aan operationeel administratieve werkzaamheden (60 tegenover 43 procent).

De belangrijkste verklaring lijkt te liggen in de verschillen in categorisering die zijn aangebracht[18]. Onder administratieve taken operationeel werd in het onderzoek van Brepoels onder meer ook verstaan: het maken van notities op straat, het maken van notities tijdens (ver)horen van slachtoffers, getuigen en verdachten en al het contact ten behoeve van het vastleggen van informatie op papier of in digitale systemen via e-mail/brief, telefoon en *face-to-face*.

In de onderzoeksopzet van onderhavig onderzoek zijn relatief gezien abstractere categorieën gehanteerd om het invullen van de vragenlijst niet te tijdrovend te maken. Gevolg is dat telefoneren, notities nemen op straat of notities maken tijdens verhoren niet expliciet in de DRM-enquête als operationele administratieve taken zijn benoemd. In het onderzoek *Effectieve tijd voor de opsporing* vallen deze taken grotendeels binnen de categorie overige taken binnen operationele administratieve taken, maar dit verklaart nog niet het volledige verschil tussen de gevonden percentages die gemiddeld worden besteed aan operationele administratieve taken in beide onderzoeken. Een andere verklaring kan in de onderzoeksmethodiek zijn gelegen: waar het onderzoek *Effectieve tijd voor de opsporing* met een vorm van real time tijdregistratie werkt, werd in de DRM-enquête gevraagd om de vorige werkdag op basis van herinnering te reconstrueren. Daarbij komt dat respondenten die dag in halve uren moesten reconstrueren: uit de focusgroepen blijkt dat rechercheurs moeite hadden om hele korte, langdurige en gelijktijdig verlopende taken op een juiste wijze in de blokken van halve uren te kunnen registreren in de vragenlijst.

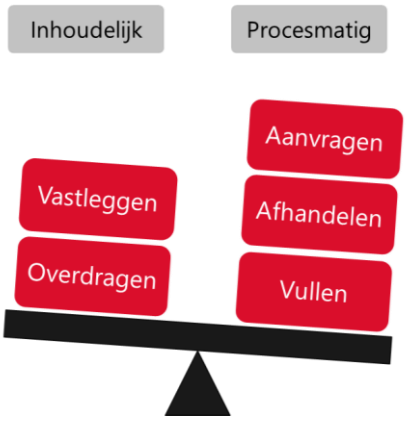
Deelnemers in de focusgroepen geven ook aan dat voorgenoemde taken, zoals telefoneren of e-mailen, vaak is ingedeeld in de categorie “andere werkzaamheden”. Ook activiteiten als het maken van notities tijdens verhoren en het maken van notities op straat lijken minder goed binnen de in dit onderzoek gehanteerde categorieën van operationele administratieve taken te passen – slechts het verantwoorden en vastleggen ervan valt er volledig binnen.

Onderzoek ‘Waarden in de opsporing’

Zoals in de inleiding aangegeven, bestaat het programma ‘Schrappen of snappen’, waar dit onderzoek onderdeel van is, uit twee andere onderzoeken (zie pagina 7). Het onderzoek ‘Waarden in de opsporing’ (*TwynstraGudde*, 2020) maakt hier ook onderdeel van uit. In dit onderzoek is onder dezelfde doelgroepen en bij dezelfde administratieve taken onderzoek gedaan naar welke waarden van belang zijn voor recherchemedewerkers voor het uitvoeren van administratieve taken.

[18] Andere verklaringen zouden gezocht kunnen worden in verschillen in de steekproef. De gemiddelde leeftijd van het aantal rechercheurs in Effectieve tijd voor de opsporing, dat met de app tijd heeft geschreven was 48,9 jaar. Deze functionarissen werkten gemiddeld 27 jaar bij de politie (de respondenten die de enquête van onderhavig onderzoek hebben ingevuld werken gemiddeld 24,5 jaar bij de politie). De groep van 31 rechercheurs bestond uit 11 vrouwen (35%) en 20 (65%) mannen. De verdeling in onderhavig onderzoek is 43% vrouwen en 57% mannen. Twee rechercheurs waren zij-instromers en de overige 29 rechercheurs waren geen zij-instromers. Van deze 31 referenten hadden 18 medewerkers een MBO opleidingsachtergrond, tien medewerkers een HBO opleidingsachtergrond en drie medewerkers een universitaire opleidingsachtergrond: dit lijkt ruwweg eenzelfde spreiding als in onderhavig onderzoek. Behalve de verdeling vrouwen-mannen lijken de karakteristieken van de steekproeven van beide onderzoeken sterk op elkaar. Het grootste verschil is de omvang van de steekproef: 31 tegenover 1615.

Hierbij kwam onder meer naar voren dat in de beleving van administratieve taken er een verschil te zien was tussen ‘procesmatige’ en ‘inhoudelijke’ administratieve taken. Procesmatige administratieve taken werden vooral als negatief gezien, terwijl inhoudelijke administratieve taken vooral als positief gezien werden.

Figuur 16. Verdeling administratieve takenclusters uit het onderzoek ‘Waarden in de opsporing’ (TwynstraGudde, 2020) bezien vanuit inhoudelijk en procesmatig perspectief.

Deze bevindingen zijn in lijn met de uitkomsten van onderhavig onderzoek. De operationeel administratieve werkzaamheden die in onderhavig onderzoek als positief worden gezien (bijv. het voorbereiden en vastleggen van opsporingshandelingen) zijn als meer inhoudelijk te zien, terwijl de werkzaamheden die als negatief worden gezien (afhandelen van inbeslagname, overzetten van informatie) als procesmatig kunnen worden beschreven. Dit komt overeen met wat de respondenten in de focusgroepen aangeven.

6. Conclusie

6.1. Beantwoording van de onderzoeksvragen

In dit voornamelijk descriptieve onderzoek is door middel van een enquête, volgens de *Day Reconstruction Method,* data verzameld om antwoord te geven op drie onderzoeksvragen.

Onderzoeksvraag 1

Wat is de feitelijke duur van administratieve werkzaamheden van functionarissen in de opsporing?

De werkzaamheden van een opsporingsmedewerker in een van de vier doelgroepen bestaan uit voornamelijk niet-administratieve operationele taken (52 procent) en operationeel administratieve taken (34 procent). 5 procent van de werkdag (gemiddeld 8,1 uur) wordt besteed aan niet operationele taken.

Binnen de niet-administratieve operationele taken werd aangegeven dat de meeste tijd wordt besteed aan 'andere werkzaamheden' (23 procent van de werkdag). Respondenten geven aan dat 'andere werkzaamheden' voornamelijk bestaan uit telefoongesprekken, overlap van werkzaamheden, reistijd of afwijkende diensten (zoals bijvoorbeeld HOVJ diensten). Relatief veel tijd wordt daarnaast besteed aan werkoverleggen (11 procent) en het uitvoeren van opsporingshandelingen (18 procent). De *operationeel administratieve taak* waar de opsporingsmedewerker gemiddeld de meeste tijd aan besteedt is het uitwerken van opsporingshandelingen (15 procent), gevolgd door het vastleggen ervan (9 procent), alsmede het voorbereiden van opsporingshandelingen (8 procent). Een relatief klein deel van de werkdag wordt besteed aan het opmaken van formulieren voor inzet van in- en externe specialismen (2 procent), de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden (2 procent) en voor het afhandelen van een inbeslagname (2 procent).

Opsporingsmedewerkers besteden gemiddeld het meeste tijd aan het voorbereiden van opsporingshandelingen (8 procent), het uitwerken van opsporingshandelingen (15 procent) en het vastleggen van opsporingshandelingen (9 procent).

Onderzoeksvraag 2

Welke subjectieve beleving hebben deze functionarissen bij deze activiteiten?

Rechercheurs, ongeacht de recherchediscipline waarin ze werken, ervaren doorgaans geen overheersend specifiek gevoel bij de uitvoering van de meeste operationeel administratieve taken. Het lijkt erop dat dit werk grotendeels op de 'automatische piloot' wordt gedaan. Het gevoel dat een rechercheur beleeft tijdens het uitvoeren van veel operationeel administratieve taken werd door een respondent vergeleken met het gevoel dat ervaren wordt "wanneer je een boterham aan het smeren bent".

Operationeel administratieve werkzaamheden die het meest negatief worden ervaren, zijn het overzetten van informatie tussen registratiesystemen en het afhandelen van een inbeslagname. Positieve gevoelens worden met name ervaren bij het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen en het uitwerken van de resultaten van opsporingshandelingen: het administratieve werk dat volgens de respondenten direct verbonden is aan het operationele opsporingswerk.

De meeste operationeel administratieve taken worden zonder specifieke gevoelens, 'op de automatische piloot' uitgevoerd; alleen taken waaraan gemiddeld relatief weinig tijd wordt besteed en die niet direct aan het operationele opsporingswerk worden gekoppeld roepen negatieve gevoelens op.

Onderzoeksvraag 3

Hoe ervaren deze functionarissen de gevoelde verstreken tijd van – primair – de uitgevoerde administratieve handelingen?

Er is een aanzienlijk verschil te constateren tussen operationeel administratieve taken die wél en niet als functioneel en/of tijdrovend worden gewaardeerd. Het *meest functioneel* worden de taken gewaardeerd die te

maken hebben met het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen en het uitwerken daarvan (respectievelijk 99% en 98%). Het overzetten van informatie tussen registratiesystemen en het afhandelen van een inbeslagname worden als het *minst functioneel* aangemerkt (respectievelijk 73% en 81%).

Het overzetten van informatie tussen registratiesystemen wordt ook gewaardeerd als het *meest tijdrovend* (77%), gevolgd door het opmaken van formulieren voor de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden (75%). Het voorbereiden van tactische opsporingshandelingen wordt gewaardeerd als het *minst tijdrovend* (55%).

De taak die als het minst functioneel gewaardeerd wordt – het overzetten van informatie tussen registratiesystemen – wordt als het meest tijdrovend gewaardeerd.

Het overgrote deel (61%) van de uitgevoerde operationeel administratieve taken wordt gewaardeerd als functioneel én tijdrovend. Deze waardering van taken hangt vooral samen met een neutrale belevenis ('geen specifiek gevoel') of een negatieve belevenis ('ergernis'). Daarna wordt een aanzienlijk deel van de operationeel administratieve taken gewaardeerd als functioneel en niet-tijdrovend (30%). Deze waardering van taken hangt licht samen met positieve gevoelens ('zelfverzekerdheid' en 'enthousiasme'). In mindere mate worden operationeel administratieve taken gewaardeerd als niet-functioneel en tijdrovend (8%) en niet-functioneel en niet-tijdrovend (1%). Een waardering van een taak als niet-functioneel en tijdrovend hangt samen met een gevoel van 'ergernis'.

Wanneer de gewaardeerde tijdsbesteding (tijdrovend) wordt vergeleken met de feitelijke duur van de tijdbesteding van opsporingsmedewerkers bleek dat de taken die gewaardeerd werden als het meest tijdrovend de taken zijn waar de opsporingsmedewerkers de minste tijd aan besteden. Dit duidt op mogelijke aangrijpingspunten voor verandering van belevenis van de opsporingsmedewerker bij operationeel administratieve taken, waardoor deze mogelijk als minder negatief worden ervaren.

Taken die gewaardeerd werden als het meest tijdrovend, zijn de taken waar de opsporingsmedewerkers gemiddeld de minste tijd aan besteden.

De waardering van operationeel administratieve taken (tijdrovendheid) zou kunnen wijzigen wanneer ze *efficienter en minder complex* worden ingericht. Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door, indien mogelijk, het vereenvoudigen van procedures of het wegnemen van technische limitaties. Voor het veranderen van de belevenis van operationeel administratieve taken – en niet de feitelijke duur ervan – zou *training* wellicht een bijdrage kunnen leveren. Training zou een positieve uitwerking kunnen hebben op zowel de waardering van functionaliteit en de perceptie van tijdbesteding, door onder andere taken meer routinematig te laten percipieren. Daarbij kan worden ingezet op het (herhaaldelijk) trainen van opsporingsmedewerkers in de functionaliteiten van systemen waarmee moet worden gewerkt, zodat de operationeel administratieve handelingen meer als een routine-taak kunnen worden ervaren. Ook door bepaalde medewerkers meer van dezelfde taken te laten uitoefenen, zou mogelijk een routine kunnen worden bevorderd.

Daarnaast zou ingezet kunnen worden op het voor opsporingsmedewerkers *inzichtelijk maken van de systematiek en toegevoegde waarde van operationeel administratieve taken voor het gehele opsporingsproces*, zodat de opsporingsmedewerker weet waarom een bepaalde taak (in die vorm) moet worden uitgevoerd en waarom het correct uitvoeren van de taak belangrijk is voor het gehele opsporingsproces. Dit bevordert mogelijk ook de motivatie van opsporingsmedewerkers om de taak (ook voor de andere collega's en voor collega's binnen andere organisaties in de keten) correct uit te voeren, wat ook bevorderlijk is voor de waardering.

In een ander onderzoek uitgevoerd door *Twynstra-Gudde* (2020) naar waarden in de opsporing kwam onder meer naar voren dat in de beleving van administratieve taken er een verschil te zien was tussen 'procesmatige' en 'inhoudelijke' administratieve taken. Procesmatige administratieve taken werden vooral als negatief gezien, terwijl inhoudelijke administratieve taken vooral als positief gezien werden.

Aangrijpingspunten om ergernissen weg te nemen liggen in vereenvoudigen van procedures, wegnemen van technische beperkingen, training om taken meer als routine te laten ervaren en toelichten van de meerwaarde voor de opsporing van correct en volledig uitvoeren van specifieke taken

De bevindingen uit dat onderzoek zijn te herkennen in de uitkomsten van onderhavig onderzoek. De operationeel administratieve werkzaamheden die in onderhavig onderzoek als positief worden gezien (bijv. het voorbereiden en vastleggen van opsporingshandelingen) zijn als meer inhoudelijk te zien, terwijl de werkzaamheden die als negatief worden gezien (afhandelen van inbeslagname, overzetten van informatie) als procesmatig kunnen worden aangeduid.

6.2. Verder onderzoek

De ingevulde vragenlijsten door de opsporingsmedewerkers die hebben meegedaan aan het onderzoek hebben geleid tot een rijke dataset. Vanwege de scope en reikwijdte van dit onderzoek hebben de analyses zich beperkt tot het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Echter, de rijke dataset leent zich voor verder onderzoek op andere vlakken. Zo is er bijvoorbeeld data beschikbaar over psychosociale aspecten over meerdere werkdagen vanuit meerdere doelgroepen. Hierbij kunnen analyses worden gemaakt over de verschillen tussen doelgroepen, of zouden verdere analyses kunnen worden gemaakt over de (kleine) invloed van psychosociale aspecten op de waardering van administratieve werkzaamheden. De dataset is tezamen met deze rapportage overgedragen aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Literatuur

Actal (2011*). Armslag voor de politieprofessiona*l. Den Haag, NL: Actal.

Ayuso-Mateos, J.L., M. Miret, F.F. Caballero, B. Olaya, J.M. Haro, P. Kowal & S. Chatterji (2013). Multi-Country evaluation of affective experience: Validation of an abbreviated version of the Day Reconstruction Method in seven countries. *PlosOne,* 8(4): 1-8.

Bakker, A.B., E. Demerouti, W. Oerlemans & S. Sonnen tag (2013). Workaholism and daily recovery: A day reconstruction study of leisure activities. *Journal of Organizational Behavior, 34*: 87–107.

Brepoels, M. (2018). *Effectieve tijd voor de opsporing. Indicatief onderzoek tijdbesteding administratieve taken opsporing*. Den Haag, NL: Nationale Politie.

Brummelkamp, G. & M. Linssen (2006). *Inventarisatie administratieve belasting van de politie. Voor-onderzoek ter identificatie van knelpunten.* Zoetermeer, NL: EIM.

Bylsma, L.M., A. Taylor-Clift & J. Rottenberg (2011). Emotional reactivity to daily events in major and minor depression. *Journal of Abnormal Psychology, 120*(1): 155-167.

Christodoulou, C., S. Schneider & A.A. Stone (2014). Validation of a brief yesterday measu-re of hedonic well-being and daily activities: Comparison with the Day Reconstruction Method. *Social Indicators Research, 115*(3): 907-917.

Daly, M., R.F. Baumeister, L. Delaney, M. MacLachlan (2014). Self-control and its relation to emotions and psychobiology: evidence from a Day Reconstruction Method study. *The Journal of Behavioral Medicine,* 37: 81-93.

Demerouti, E., A.B. Bakker, S.A.E. Geurts & T.W. Taris (2009). Daily recovery from work-related effort during non-work time. In: S. Sonnentag, P.L. Perrewe & D.C. Ganster (Eds.), *Current perspectives on job-stress recovery: Research in occupational stress and well-being* (Vol. 7, pp. 85–123). Bingley, UK: JAI Press.

Diener, E. & L. Tay (2014). Review of the Day Recon struction Method (DRM*). Social Indicators Research*. 116

Duijneveldt, I. van, J. Haagsma, R. Klein Haneveld, M. Knapp, N. Kop, I. Smidts, G. Snel & O. Wilders (2012). *Administratieve lastendruk bij opsporing Zware en Georganiseerde Criminaliteit. Een nulmeting.* Apeldoorn, NL: Politieacademie.

Franck, E.J.H., F.A. van der Meulen, S.R. Caljouw & B. Visser (2008). *Tijdbesteding en beleving administratieve lasten Politie. Nulmeting 2008 profielen agent en rechercheur*. Hoofddorp, NL: TNO.

Huisman, S., Princen, M., Klerks, P., & Kop, N. (2016). *Handelen naar waarheid. Sterkte- en zwakte-analyse van de opsporing.* Amsterdam, NL.

IDB (2002). *Minder regels, meer blauw. Eindrapportage van de werkgroep. Doorlichting regelgeving executieve politietaken.*

Kahneman, D., A.B. Krueger, D.A. Schkade, N. Schwarz & A.A. Stone (2004). A survey method for characterizing daily life experience: The day reconstruction method. *Science, 6*: 1776-1780.

Karapanos, E., J. Zimmerman, J. Forlizzi, J-B Martens (2009). User experience over time: an initial framework. In: CHI '09 Proceedings, ACM, pp. 729–738.

Karasek, R., C. Brisson., N. Kawakami, I. Houtman, P. Bongers,. & B. Amick (1998). The Job Content Questionnaire (JCQ): An Instrument For Internationally Comparative Assessments of Psychosocial Job Characteristics. *Journal of Occupational Health Psychology, 3* (4), 322-355

Kort, J. & J.B. Terpstra (2015). *Onnodige' bureaucratie binnen het basispolitiewerk. Onderzoek naar de achtergronden van een hardnekkig verschijnsel.* Apeldoorn, NL: Politie & Wetenschap.

Krueger, A.B., D. Kahneman, D. Schkade, N. Schwarz & A.A. Stone (2009). National time accounting: The currency of life. In A.B. Krueger (Ed.), *Measuring the subjective well-being of nations: National accounts of time use and well-being* (pp. 9–86). Chicago: University of Chicago Press.

Linden, B. van der, P.A. van der Hauw & A. Bruins (2012). *Regeldruk bij de politie in beeld gebracht Vooronderzoek ter identificatie en categorisering van knelpunten*. Zoetermeer, NL: EIM.

Morgeson, F.P. & S.E. Humphrey (2006). The Work De sign Questionnaire (WDQ): Developing and Validating a Comprehensive Measure for Assessing Job Design and the Nature of Work. *Journal of Applied Psychology, 91* (6), 1321-1339

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) (2010). *Administratieve lasten gereduceerd. Vier korpsinitiatieven voor administratieve lastenreductie*. Den Haag, NL: BZK.

Nawijn, J. (2011). Determinants of daily happiness on vacation. *Journal of Travel Research,* 50(5): 559-566.

Oerlemans, W.G.M., A.B. Bakker & R. Veenhoven (2011). Finding the key to happy aging: a day reconstruction study of happiness. *The Journals of Gerontology, Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 66(6): 665-674.

Oerlemans, W.G.M & A.B. Bakker (2014). Burnout and daily recovery: A day reconstruction study. *Journal of Occupational Health Psychology*, 19(3): 303-314

Paglis, L.L., S.G. Green (2002). Both Sides NowL Super visor and Subordinate Perspectives on Relationship Quality. *Journal of Applied Social Psychology, 32* (2), 250-276

Schnell, T. (2009). The Sources of Meaning and Mean ing in Life Questionnaire (SoMe:) Relations to demographics and well-being. *The Journal of Positive Psychology 4*(6), 483-499

Sprenger, C. & M. Vossebelt (2015). Een community van agenten rond administratieve lastenverlichting. *Het Tijdschrift voor de Politie, 77*(6), 27-30

Stone, A.A., J.E. Schwartz, N. Schwarz, D. Schkade, A. Krueger & D. Kahneman (2006). A population approach to the study of emotion: Diurnal rhythms of a working day ex-amined with the Day Reconstruction Method. *Emotion,* 6(1): 139-149.

Stone, A., S. Shiffman, A. Atienza & L. Nebeling (2007). *The science of real-time data cap-ture: Self-reports in health research*. Oxford: Oxford University Press.

Terpstra, J. & J. Kort (2017). Rigmarole and red tape: Background to a common police officers' complaint. *Policing: A Journal of Policy and Practice, 11*(4), 437-447. doi:10.1093/police/paw054

Oostinga, M., S. Merkus, V. König, H. Sollie, W. Wensink (2020). *Waarden in de opsporing*. Amersfoort: TwynstraGudde

Vlek, F. (2014). *Administratieve (bal)last en de politie. Op zoek naar het goede spoor. Kritische beschouwing in opdracht van het Programma Administratieve Lastenverlichting (ALV).* Den Haag, NL: Nationale Politie.

Vlek, F. (2015). ALV op het kruispunt: op zoek naar het goede spoor. *Tijdschrift voor de Politie*, 77(6), 613.

Watson, D. & L.A. Clark (1994). *Positive and Negative Affect Schedule – Expanded Form.* University of Iowa

Xanthopoulou, D., A.B. Bakker, E. Demerouti & W.B. Schaufeli (2009). Work engagement and financial returns: A diary study on the role of job and personal resources. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 82: 183-200.

TwynstraGudde Veiligheid & Onderzoek

Wat zijn de concrete resultaten van je werk? En wat is het effect van preventie of vervolging op de samenleving? Wij zorgen voor inzicht, begrip en handelingsperspectief.

We verbinden wetenschap en praktijk

Als organisatie werk je dag in dag uit aan de veiligheid van Nederland. Er blijft echter nauwelijks tijd over om te reflecteren. Wij doen onderzoek naar het effect van het handelen van politie, brandweer, ministeries, veiligheidsregio's, regionale informatie- en expertisecentra (RIEC), gemeenten en bijzondere opsporingsdiensten. We verbinden de ervaring en kunde van professionals in de praktijk met de meest recente wetenschappelijke kennis. Inzicht is vaak het startpunt om te komen tot nieuwe manieren van werken.

We doen onderzoek …

We doen onderzoek naar misdaad en naar manieren om die te voorkomen, op te sporen en te vervolgen of er barrières tegen op te werpen. Wetenschappelijk onderzoek wisselen we af met beleidsonderzoek, fenomeenonderzoek en organisatiekundig onderzoek. We verzamelen en analyseren data en trekken daaruit verifieerbare conclusies. Ons onderzoek draagt direct bij aan verbetering en vernieuwing. Want daar gaat het uiteindelijk om.

… en we voeren evaluaties uit

Wat zijn de resultaten van je werk? En wat is het effect daarvan in de samenleving? Bij een evaluatie analyseren we eerst de vraag achter de vraag. Dan richten we een valide meetinstrument in en verzamelen we relevante en betrouwbare data. We zijn bekend met beleidsdoorlichtingen, van gedegen ex ante evaluaties tot quick scans, het ontwerpen van beleid en de uitvoering en evaluatie van proeftuinen. Hiermee komen we tot een kritische evaluatie van beleid en van specifieke methoden om criminaliteit tegen te gaan.